

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ Α'

ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 7—8

ΣΥΝΔΡΟΜΗ	ΑΘΗΝΗΣΙ	ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Ἐν Ἑλλάδι ἔτησίαι Δρ. 3	1891	ΕΝ ΟΔΩ ΦΕΙΔΙΟΥ ΑΡ. 7
Ἐν Ἑλλάδι ἐξάμηνος » 2	ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΠΑΣΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗ
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἔτησίαι Φρ. 3		ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ
Τιμὴ φύλλου λεπτὰ 25.		ΤΗΣ ΣΑΛΛΗΠΓΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διδάκτωρ! ὑπὸ Δικ.—Κηποὺς καὶ περίχωρα.—Δύσεως ἔρος.—Ἐν μέσῳ δύο θεοτήτων (τέλος)—Τάμαῦρα μάτρια! ποίησις Δάφνιδος.—Τὸ κοινωνικὸν μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος ὑπὸ Σ. Φιλαρέτου.—Πῶς νὰ σὲ λησμονήσω; ὑπὸ Κ. Δ. Κρυστάλλη.—Μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου.—Ἀθηναϊκαὶ ἐντυπώσεις ὑπὸ Γ. Χ. Β.—Τὸ Ψαρόνι ὑπὸ Ι. Πετρόφ.—Ἄκροβάτης.—Λεξικὸν σύγχρονον «Σάλπιγγος».—Ἄφραι σχολῆς.—Ἐκ τοῦ γραμματοκλιβωτίου.

ΔΙΔΑΚΤΩΡ!

Γ. Μαυροῦ, προσφιλεῖ φίλῳ.
Ἀνάμνησις.

Ἦτο μὴν Σεπτέμβριος. Ἐγὼ ὁ τότε ὑψηλός, ὁ καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἀντὶ προσευχῆς, ὡς μοὶ ἐπέτασσε πάντοτε ἡ μήτηρ, μεψιμοιρίας πρὸς τὸν Θεὸν ἀποστίνων, διότι τὴν καλλιτέραν ὥραν τοῦ ὕπνου μοὶ ἐτάρακτεν ἡ τῶν μαθημάτων τοῦ σχολείου μέριμνα, ἐγὼ τὴν πρωΐαν ἐκείνην ἀνευ οὐδεμιᾶς παρακελεύσεως, οἶονεὶ ἐξ ἐνστίκτου ἐλαυνόμενος, ἀπὸ τῆς πέμπτης πρωϊνῆς ὥρας ἤμην σχεδὸν ἑτοιμος, μὲ τὴν κινουργῆ ἔνδυμασίαν μου, τὸν στακτόχρονον μεταξίνον λαϊμοδέτην *plastron*, τρυφερῶς δὲ προσβλέπων τὸ τὴν προτερῆσαν μούλις ἀγορασθεν ραβδίον, ὕπερ τρανώς πλέον ἐδήλου τὴν ἀπὸ τῶν γυμνασιακῶν τάξεων πολυπόθητον χειραφέτησιν. Ποῦ, ὡς μαθητῆς, ἐτόλμων νὰ φέρω ραβδίον ὁ τῶν ἱερῶν καθηγητῆς ἑτοιμος ἦτο τὴν ἐπομένην, κατὰ τὸ μάθημα, νὰ ἐκφωνήσῃ ὀλόκληρον Φιλιππικὸν κατὰ τοῦ ἀθώου ραβδίου.

Περίεργον! Ἡ ὥρα καθόλου δὲν παρήρχετο. Ἄλλοτε ἕως νὰ ἐγερθῶ τῆς κλίνης — ὦ ὀδυνηραὶ ἐγέρσεις! — ἡ ὥρα τοῦ σχολείου ἐπήρχετο! Ποσάκις ἀνιπτος δὲν ἐπήγαίνα εἰς αὐτό. Τώρα, τὴν ὥραν γυρίζω ἀπὸ δωματίου εἰς δωματίον καὶ ἄνω αὐτὸς ὁ λεπτοδείκτης εἶναι τὸσφ ὀκνηρός, τὸσφ αἰγὰ, καμαρωτὰ προχωρεῖ, ὡς καμμιά χωριατοπούλα νύμφη!

Ἐπὶ τέλους! Ὁρα ὥρα. Ψάλλατε ὦ Πιερίδες Μοῦσαι τὴν χαρὰν μου, τονίσατε ὕμνους εὐμόλπους ὦ δαίμονες γῆς καὶ Ἄδου!

Ὁ νεαρός, ὁ ἀμούστακος μαθητῆς ἐκφεύγει πλέον τῆς στρυγῆς κυριαρχίας τῆς ράβδου τοῦ διδασκάλου, ἀνατρέπει καταλόγους καὶ κληρωτίδας, ξεσχίζει γραμματικὰς καὶ ἀλγέβρας καὶ λογικὰς, ἀποσκορακίζει τὴν *lingua Latina* Γίνεται πλέον ἐπιστήμων, λόγιος, ὦ ὕψιστοι θεοί! γίνεται ὦ ναί! **Ἀκαδημαϊκὸς πολίτης.** ὦ ὄνειρα νεανικά, ὦ πόθοι ἀμέτρητοι, ὦ ἐλπίδες χρυσαί! Πόσον ἀνυψοῦτε τὴν φαντασίαν πλάττουσαν ἰδανικοὺς κόσμους, πόσον ἠδύ, γελῶν παριστάτε τὸ μέλλον, τὸ τὸσφ σκονοεινὸν καὶ βαρὺ, ὅταν γίνεταί παρόν.

Μετὰ δεκαετῆ μαθητικὸν βίον—ὅστις τὰ ὠραϊότερα, τὰ ἀφελέστερα, τὰ μᾶλλον περιλημένα ἔτη ἀσπλάγχχνος μοὶ ὑπεξήρσεν, ἀφ' ἧς παίζοντα μὲ ἐνεκολπώθη, ἠθάσκοντα δὲ μὲ παρεδῶσεν εἰς ἀρτιωτέραν μόρφωσιν,—μετὰ τὸσφους κόπους καὶ ἀποστηθίσματα καὶ θέματα καὶ ἐξετάσεις καὶ τιμωρίας καὶ «πάνυ καλῶς» καὶ ἀπουσίας, κατόπιν ὄλων αὐτῶν, ἀπέκτων πλέον ἐλευθερίαν ἐπίζηλον, ἀπέκτων θέσιν κοινωνικὴν, ἐβαπτίζομεν **κύριος.** Ἐφρηταζόμεν τότε ὅτι ὅλος ὁ κόσμος, ὅλος, εἶχε πλασθῆ δι' ἐμὲ καὶ μόνον.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχον ἐκτυπώσῃ ἑκατοντάδα ἐπισκεπτηρίων, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐγραψα τοὺς πρώτους στίχους σχεδιαζομένης λυρικῆς συλλογῆς, τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχα δώσῃ τὸ πρῶτον *rendez-vous* εἰς τὴν ξανθὴν, τὴν ἀφρώδη, τὴν **ναζοῦ** Μαρίαν τῆς καλῆς γειτονίσσης μας.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐγενόμην ἀπὸ μαθητῆς, «φαιτητῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.»

* *

Μὲ τὸ ἐνδεικτικὸν τοῦ γυμνασίου, φέρον πλήρες Μωσαϊκὸν ἐκ τῶν ὑπογραφῶν τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν, ἐν αἷς καὶ μία ἱερογλυφικὴ μὲ τὰς ραβδωτὰς γραμμάς τῆς, ἰδιοτροπωτέρα καὶ αὐτῆς τῆς καλαισθησίας τοῦ γηραιοῦ καθηγητοῦ, ἐπὶ τῆς ράχεις τοῦ ὁποίου ἐκυμαίνετο θέρος καὶ χειμῶνος **σάβλι** ἔωρτασαν τὸ Ἰαβιλίον τοῦ ἐπ' αὐτοῦ δεικνύοντος πολυπαθοῦς ἰδιοκτησίας τοῦ κτήτορος, ἐπιδεικτικῶς ἀεὶ σειόμενον, εἰσηρόμην ἀκολουθῶν

τὸν γεννήτορα μου εἰς τὸ μέγα πέτρινον Η, ὅπερ Ἐθνικὸν μετωνόμασε Πανεπιστήμιον ἢ κατὰ τοῦ ἀειμνήστου Ὁθωνος ἀνατρεπτικὴ καὶ αὐτῶν τῶν ὀνομασιῶν καταφορά. Ἐνθυμούμαι μάλιστα πόσον ἐπέμεινα νὰ εἰσέλθωμεν, ἐπὶ τὸ ἐπισημότερον, ἀπὸ τὴν μεγάλην θύραν!

Ἀραιοὶ ὄμιλοι φοιτητῶν συνωμιλοῦν. Ποῦ καὶ ποῦ ἦκουέ τις πλαταγισμοὺς ἀδρῶν χειλέων, οἰονεὶ ρόχθους πλακίωντων κυμάτων. Ἦσαν φιλήματα ἐπανόδου, οἶμοι! ἀνδρικά . . .

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ πρὸ τῆς Πρυτανείας κηλικιδωτῶν γραφεῖον. Γέρον διοπτροφὸς μὲ πελώριον βιβλίον ἐγγραφῆς, πατήρ δὲ ἀγαπητοῦ ὕστερον φίλου, ἐγκαινίζοντας νῦν, κατὰ περιεργὸν σύμπτωσιν, τὴν ἐν τῇ «Σάλπιγγι» συνεργασίαν του διὰ διπλῆς ἀποστολῆς παιγνιδῶν παρέργων, ἐκάθητο περιστοιχούμενος ἀπὸ νεαρῶς σπουδαστῆς, αἰτούντας τὴν ἐν τῷ μητρώῳ ἐγγραφήν των.

Ἀποκρίνομαι μετὰ θάρρους καὶ ὑπερηφανείας εἰς τὰς ἐρωτήσεις του.

Ὅταν ἔγραψε τὸ μακρὸ ὄνοματεπώνυμόν μου εἰς τὰ βιβλία, ὀλίγον δεῖν ἐνόμισα ὅτι ἐνεγράφετο τοῦτο εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἀθανασίας. Ὅταν μὲ ἠρώτησε «Τί περιουσίαν ἔχω», τὴν γελιωδιστάτην καὶ ἀδικαιολόγητον ταύτην ἐρώτησιν, τὴν ἐκ συνηθείας γερμανικῆς καθιερωθεῖσαν καὶ παρ' ἡμῖν, τοῖς ἐξόχοις καὶ μοναδικοῖς ἀντιγραφεῦσιν, ὀλίγον δεῖν ἀπήντησα :

— Ἐν plastron, ἐν μπαστοῦνι, μία λατινικὴ γραμματικὴν τοῦ Σεμιτέλου, καὶ ζεύγος ὀφθαλμῶν . . . τῆς Μαρκίας!

Ἄλλὰ τάχα νὰ τὰ εἶχα καὶ αὐτά;

— Τί θὰ σπουδάσης, παιδί μου;

Ὁρθώθη καὶ ὡσεὶ νὰ ἐμηδενίσθησαν ὅλοι οἱ ἄλλοι, μὲ τόνον καὶ ἔμφρασιν ὑπαιθρίου ρήτορος.

— Τὴν τῶν Νόμων ἐπιστήμην, τῷ ἀπαντῶ, λυγίζων τὸ ραβδίον καὶ ἀνανεύων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν ἀπέναντι καὶ ὑψηλὰ κωνιοβριθῆ προτομὴν τοῦ νεφελεγηρέτου Διός. Ὑπέγραψα τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, καὶ ἐξηρχόμην ὅτε ἀντηχεῖ ἡ φωνὴ τοῦ μετ' ἐμέ, ἀνακραζόντος.

— Ἰππόλυτος Μουντζουρικδάκης! ὦ, ὄνομα διὰ τὴν Ἀθανασίαν πρωορισμένον!

Διέρχομαι τὸν διάδρομον καὶ ἄλλη φωνή— ἦτο πρόσφατος τότε ἡ ἐποχὴ τῶν ἐκ Γαλλίας φωνῶν — ὀλίγον εἰρηνικὴ αὕτη, ἐκστομίζεται.

— Μαγκουρέα! Ἄσσον ἔτ'!

Ἦτο ἡ πρώτη μου ἐκπληξίς ἐν τῷ Πανεπιστημικῷ τεμένει. Ἐκπληξίς, ἦν μυρίκι ἄλλαι σοβαρώτεροι ἐπηκολούθησαν. Στρέφω ἀφελῶς πρὸς τὸν ὀμηρομαθῆ τελειόφοιτον καὶ τῷ λέγω:

— Μαγκουρέα; ὥστε λειτουργεῖ καὶ ἐδῶ ἡ διὰ τῆς μαγκουρέας καὶ τῶν ραβδισμῶν διδασκαλικὴ μέθοδος; Μοὶ εἶχεν ἐντυπωθῆ τόσοσιν αὕτη, ὥστε ἐφοβήθη μὴπως καὶ ἐν τῷ Πανεπιστημικῷ ὑπῆρχε σωφρονιστῆρ παιδαγωγός . . .

— Ὅχι. Μαγκουρέας ὀνομάζεται.

Ἐκτοτε χρονολογεῖται ἢ μετὰ τοῦ ἐπιφανοῦς καὶ τὴν βυβλὴν ἀγαθοῦ κλητῆρος γνωριμίας μου.

* *

Ἐπλησίασα ἐγγύτατα εἰς τὸ πρόγραμμα, ὅπερ τὴν ὥραν ἀκριβῶς ἐκείνην εἶχε τοιχοκολληθῆ. Τὰ δίοπτρά μου θὰ ἤγοράζοντο μετὰ μεσημβρίαν. Μετ' ἀγωνίας ὅθεν καὶ ἐπανειλημμένας ἀνυψώσεις ἐπὶ τῶν ἀκρῶν τῶν ποδῶν, κατῶρθωσα διὰ τῆς μολυβδιδὸς νὰ σημειώσω τὰς ὥρας τῶν παραδόσεων, τὰ ὀνόματα τῶν καθηγητῶν, τὰ διδασκόμενα μαθήματα. Ὁ ζῆλος μου ἦτο τόσοσιν πολὺ θερμὸς, ἀδιάπτωτος, ὥστε ἀφοῦ ἐσημείωσα τὰ ὀνόματα καὶ ὄλων τῶν ὑφηγητῶν τῆς Νομ. σχολῆς, ἠρξάμην νὰ σημειῶ καὶ τὰ τῶν καθηγητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς!

Τότε ἀκριβῶς ἠσθάνθη τὴν πρώτην λύπην ἐν τῷ τῶν Μουσῶν οἰκητηρίῳ. Ἐθλιβόμην, διότι ἡ ὥρα τοῦ Κρασσᾶ συνέπιπτε τὰς αὐτὰς ὥρας καὶ ἡμέρας μὲ τὴν τοῦ Παπαρηγοπούλου τῆς Ἑλλ. ιστορίας καὶ ἡ τοῦ Παπαρηγοπούλου τοῦ Ρ. Δικαίου πρὸς τὴν τοῦ πολιοῦ Φιντικλέους. Πῶς νὰ συμβιβασθῶσι τ' ἀσυμβίβαστα; Ὅχι μόνον ὄλους, βλέπετε, τοὺς καθηγητὰς μου ἀδιακρίτως ἐσεπτόμην νὰ παρακολουθῶ, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῶν ἄλλων σχολῶν!

ὦ νεότης, ἀνίδεος τῶν σκληρῶν ἀπογοητεύσεων τῆς ἐπαύριον! Πόσον ἀγνὸς εἶναι ὁ ζῆλος σου, πόσον θαναμαστὴ ἡ προθυμία σου, ἀπέραντοι αἱ φιλοδοξίαι σου. . . Ὅσῳ δὲ ἀναλογίζομαι πόσον πικρά, ἀφθονὰ ἦσαν τὰ δάκρυα ἅτινα ἔχυσα τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, πόσον εἰλικρινῆς τὸ παράπονόν μου διότι δὲν μοὶ ἠγόρασεν ἀμέσως ὁ πατήρ, ὡς μοὶ εἶχεν ὑποσχεθῆ, τὴν τελευταίαν ἐκδοσιν τοῦ Κ α λ λ ι γ ξ καὶ τὴν Πλουτολογίαν τοῦ Σούτσου, τόσοσιν σήμερον τέρπομαι, ἐνθουσιῶ, ἀλλὰ καὶ γελῶ μὲ τὴν ἀθῶαν τῶν χρόνων ἐκείνων ἀταπάτην, μὲ τὴν ἀνεπιστρεπτὴ οἰχομένην φαιδρότητα καὶ ἐπιμέλειαν τῶν ἡμερῶν τοῦ πρωταετοῦ φοιτητοῦ τῆς Νομ. σχολῆς! Τί πανήγυρις δὲ πάλιν τὴν πρώτην πρωίαν τῆς ἐνάρξεως τῶν παραδόσεων ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ, μεστῇ ἐκ φοιτητῶν νέων καὶ παλαιῶν, εὐθύμων καὶ σοβαρῶν, φιλοκάλων καὶ ἀτημελήτων.

Οἶαν ἔτεινον τὴν προσοχὴν, μὴ καὶ ἡ ἐλαχίστη μοῦ διαφύγη λέξις ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ρ. Δικαίου, ἦν ὁ νευρωδέστερος καὶ ρητορικώτερος καθηγητῆς τῆς νομικῆς σχολῆς μὲ φωνὴν ἐνθυμοῦμαι, βραγχῆν, ἐποίει! Καὶ εἶναι μὲν βέβαιον ὅτι ἐλάχιστα τότε, ἠγνόησα, ἀλλὰ δὲν μὲ ἐμελλεν. Ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ ἀκούω τῆς φωνῆς ἐκείνης, δι' ἧς μοὶ ἐφάνετο ὅτι μὲ ἐχαιρέτα, νῦν ἐν τῷ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνίᾳ εἰσερχόμενον, ἢ θεὰ Ἐπιστήμην, τῶν φθόγγων ἐκείνων οἵτινες, μὲ μὲ ἀκούμενοι, προσέδιδον γοητεῖαν ἀνέκφραστον, γόητρον, εἰς τὴν πρώτην, τὴν ἡμερῶν Πανεπιστημιακῆν ἀκρόασιν.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐκλείσθη ἐν τῷ δωματίῳ μου μελετῶν ἢ μάλλον ἀσυνειδήτως φυλλολογῶν

τὸν Καλλιγᾶν καὶ ὅσα ἄλλα νομικὰ βιβλία μοὶ παρεῖχεν ἡ πατρικὴ βιβλιοθήκη. Ἦθελον νὰ μείνω πάντοτε μὲ τὰς λαμπρὰς ἐκείνας ἐντυπώσεις τῆς ἐν τῇ ἐπιστῆμῃ εἰσόδου μου.

* *

Ἐκτοτε, τέσσαρα ὅλα ἔτη διέρρευσαν. Τέσσαρα ἔτη ἀνεπιστήτως, λεληθότως, ὡς τέσσαρες μῆνες, ἐφυγαδευθήσαν ὑπὸ τοῦ χρόνου. Τετραετῆς ὁμως φοιτητικὸς βίος παρέχειτόσας σκιηδῆς, ἐπεισόδια, περιπετείας, ἀναμνήσεις, ὥστε καὶ μία μόνη ἀποψὶς καὶ ἡ πενιχρότερα ἀφήγησις, ἢ δὲ «Σάλπιγξ» εἰς πολυσέλιδον τεῦχος θὰ ἠρόζετο, ἰδέα πρὸ τῆς ὀποιᾶς ὀρωδεῖ βεβαίως τοῦ Ταμίου ἢ ἀγαθῆ ἄλλως θέλησις.

Ὁ φοιτητικὸς βίος! Καὶ μόνη ἡ ἀνάμνησις του εἰς τοὺς διεθλόντας αὐτόν, εἶναι ἰκανὴ μυριόμορφον ἢ ἀναπαραστήσῃ τὴν εἰκόνα, ἦν πάντοτε ἠγαπήσαμεν μετὰ πόθου, ἦν τοσάκις ἐν ταῖς ὕστερον ἡμέραις τοῦ πραγματικοῦ βίου, τῆς ἀτέγκτου ἀνάγκης, μετὰ πόνου καὶ χαρᾶς ἀναμνησκόμεθα, ὡς τι ὄνειρον γλυκὺ, ἐπαγωγόν!

(Ἐπισταὶ τὸ τέλος)

Δικ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ἄν καὶ ὠρίσθη λίαν ὀρθοῖος ἡ ἐξέγερσις ἡμῶν διὰ τὴν μελετωμένην ἐκδρομὴν, οὐχ ἦττον ἡ κατάκλισις ἡμῶν δὲν ἐγένετο ὀλιγώτερον τῆς 1ης ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἢ τοῦ ταξιδίου μου ἐξιστόρισις καὶ αἱ ἐκ τῆς πατριδος εἰδήσεις, ἃς ἐπὶ τῇ ἐπιμόνῳ αἰτήσει τῆς οἰκογενείας ἐκείνης ἠναγκάζομην νὰ κάμω, παρεξέτεινον τὴν ἀφροσπερίδα ἐκείνην μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης, ἀλλ' ὁμως δὲν ὤκνησα ἄμα τῇ πρώτῃ τοῦ ἀλέκτορος κραυγῇ νὰ ἐγερθῶ καὶ νὰ ἐγείρω καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μέλλοντας νὰ ἐκδράμωσι μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν ἐξοχὴν εὐχαρίστως οὗτοι ἐξηγέρθησαν καὶ ἐξεκινήσαμεν μῆτε τῶν νεανίδων ἐξαιρουμένων, διὰ τὴν ἐξοχὴν, ἀκολουθοῦντες τὸν δρόμον ἐκείνον ὅστις ὡς ἄλλοις περιουκλῶναι ἄπασαν τὴν νῆσον.

Ὅντως, ἡ πρωία ἦτο μαγευτικὴ!

Ἡ πρωιὴ δρόσος ὡς μαργαρίτης ἐκάθητο ἐπὶ τῶν φύλλων καὶ τῶν ἀνθέων τῆς θαλερᾶς χλόης, μὴ ἀπορροφηθεῖσα εἰσέτι ὑπὸ τῶν φλογερῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίων καὶ οἱ κάλυκες τῶν ρόδων, τοῦ ὑακίνθου, τοῦ ἀγρίου λειρίου καὶ τῆς μύκωνος ἦνοιγον καὶ ταῦτα χαριέντως τὰ πέταλα αὐτῶν, ἵνα λάβωσι τὸ πρῶτον φίλημα τῆς πρόβαινούσης Ἡοῦς καὶ ἀρωματίσωσι τὴν γελόσσαν τοῦ Μαίου αὐγῆν.

Ἐν ταιαύτῃ γλυκυτάτῃ ὥρᾳ εἶναι βεβαίως ὅ,τι

ὠραίων ἢ ἐν ταῖς λειμῶσι καὶ ταῖς ἐξοχικαῖς πρασιαῖς ἐκδρομῇ. Ἡμεῖς λοιπὸν ταιαύτην εὐλόγως ἐξελεξάμεθα ὥραν ἵνα ἐξέλθωμεν.

Ἡ ὁδὸς ἦν ἠκολουθήσαμεν εὐθεῖα καὶ δασώδης καὶ εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ μόνου τῆς νήσου βουνοῦ εὐρισκομένη, ἀγὲι διὰ μέσου τοῦ περιλούοντος ἄπασαν τὴν νῆσον δίκην στεφάνης δάσους ἐκ πευκῶν εἰς θελατικὸν τι τοπεῖον «Διάσκελον» κελούμενον, εἰς τοὺς πρόποδας συνδένδρον τινας λόφου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποῦ ὑπὸ τὰ πυκνὰ φυλλώματα τεραστίων δένδρων, διακρίνωμεν λευκὸν καὶ μονῆρες τὸ ἐρημοκλήσιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κουδουνᾶ.

Ὑπὸ τὰς ὑψικόμους λεύκας καὶ κυπαρίσσους τοῦ μικροῦ τούτου δένδρωνος καὶ τὴν σκιάν τῶν πολυκλώνων πλατάνων ὑπάρχει ἐξοχικὸν καφενεῖον.

Ἐκεῖ, ὑπὸ τὰ πυκνὰ φυλλώματα καὶ ὑπὸ τὴν ἀρμονίαν τῶν καλικελάδων τῆς πρωίας ψαλτῶν ἐκαθήσαμεν θεώμενοι ἐκ τοῦ πρὸς βορρᾶν μὲν μέρους τὰ διαπλέοντα τὴν Προποντιδᾶ πρωιὰ ἀτμόπλοια, διασχίζοντα τὴν λιάν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν θάλασσαν αὐτῆς καὶ μεταφέροντα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τοὺς εὐτυχεῖς τῆς νήσου κατοίκους, ἐκ δὲ τοῦ πρὸς νότον μέρους τὰς χλοαζούσας τῆς Βιθυνίας ἀκτὰς μέχρι τῆς ἀρχαίας Νικομηδείας. Διεμείναμεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐκεῖ ὅτε μὲν περιπατοῦντες ὑπὸ τὸ δάσος ἢ συλλέγοντες ἄνθη ἐκ τῶν ἀγρίων ἐκείνων καὶ εὐχρῶν τοῦ ἔαρος προϊόντων, ὅτε δὲ κατακλινομένοι ἐπὶ τῆς φρικώσης χλόης ἢ ἐποχοῦμενοι ἐπὶ τῶν ζυλίνων ἐκείνων ἵππων, τῶν περιστροφικῶς διὰ μηχανῆς κινουμένων, οἵτινες πρὸς τέρψιν μὲν τῶν παιδίων — ἀλλὰ διατί ὄχι καὶ τῶν νέων; — ἐτέθησαν ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ καφεπώλου.

Ἀνεμνήσθημεν, ὡς βλέπετε, φίλε ἀναγνώστα, τοὺς παιδικούς χρόνους μας καὶ ὡς ὁ γέρον Σωκράτης, ἐπαίξαμεν καὶ ἡμεῖς τὰ παιδικὰ μας παιγνιδάκια. Καὶ διατί ὄχι; ἀφοῦ καὶ ἡ φύσις σύμπασα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὴν ὠραιότεραν αὐτῆς ἀμφιέννυται στολὴν καὶ παιδικὸν μειδιάμα καὶ ἀναμνήσεις τερπνοῦ παρελθόντος προκαλεῖ ἢ σφριγῶσα καὶ δροσερὰ αὐτῆς ὄψις;

Ἡ καρδία ἡμῶν ὡς ὁ χυμὸς τῶν φυτῶν θερμαινομένη, ἀναλαμβάνει νέαν ζωὴν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ Μαίου καὶ σκιρτᾷ ὀργῶσα εἰς διαχύσεις τῶν ὠραιότερων αὐτῆς αἰσθημάτων, τῶν εὐγενεστέρων αὐτῆς παθῶν. Οὐδέποτε, πιστεύω, ἐν αὐγῇ βαλσαμῶδη τοῦ Μαίου διεπράχθη κακούργημα. Κατὰ τὴν ὠραίαν αὐτὴν ὥραν τὰ πάντα ἐμπνέουσιν ἀρετὴν, τὰ πάντα προκαλοῦσι τὸν θαυμασμόν καὶ τὸ σέβας πρὸς τὸν δημιουργὸν τοῦ Παντός.

Τέλος, ἐπὶ ἀρκετὰς ὥρας διαμείναντες ἐν τῇ ρωμαντικωτάτῃ καὶ ποιητικωτάτῃ ἐκείνῃ θέσει, ἀπηλάσσαμεν στιγμὰς τινας εὐτυχίας καὶ γλυκείας ρέμβῆς. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀπήλθομεν ἐκεῖθεν ἀποκομίζοντας τὰς καλλίστας τῶν ἐντυπώσεων καὶ διερχόμενοι διὰ μέσου πάλιν τοῦ δάσους, ἀφίχθημεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐνθα ἀνέμενον ἡμᾶς ἐπεσφρωμένη τράπεζα ἐκ πολυποικίλων φαγητῶν, περὶ τὴν ὀ-

ποιάν καθίσαντες διημεριζόμεθα ἀλλήλοις τὰς τῆς πρωϊνῆς ἡμῶν ἐκδρομῆς ἐντυπώσεις. Τὴν μεσημβρίαν κατεκλίθημεν διὰ τὴν ἀποζημιωθῆναι διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ὑπνοῦ τῆς νυκτός καὶ προετοιμασθῆναι αὐθις εἰς νέαν ἐσπερινὴν ἐκδρομὴν. Ἀφυσπίσθημεν περὶ τὴν δειλὴν καὶ συγκαλέσας πάλιν τὴν ἀναπαυομένην ὁμάδα ἡμῶν διηυθυνόμεθα κατ' ἀντίθετον τῆς πρωϊνῆς διεύθυνσιν. Ὁ δρόμος, ὃν διετρέχομεν ἤδη, εἶνε ὁ συνήθης ἐφ' οὗ γίνεται ὁ ἐσπερινὸς περίπατος τῆς πόλεως, πλήρης πάντοτε περιπατητῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ πάσης ἡλικίας. Καφενεῖα παρὰ τῇ ὁδῷ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν εὐσάκων κήπων, παρέχουσιν ἀναψυχὴν εἰς τοὺς διαβάτας καὶ κῆποι δημόσιοι, πάντοτε ἀνοικτοὶ εἰς τὸ πλῆθος, παραχωροῦσιν ἐπὶ μικρᾷ τινι ἀμοιβῇ τὰ ποικίλα καὶ εὐσμά αὐτῶν ἄνητοις ἀνθοφύλλοις ἐπισκέπταις αὐτῶν. Διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης διήλθομεν καὶ μετὰ ἡμισείας ὥρας περίπατον εὐχάριστον ἐπεραιώθημεν εἰς πολυδενδρὸν τινα κήπον ὑπὸ σκιαδὰ τινα τεχνητὴν ἐκ περιπλακᾶδων καὶ κισσῶν τοῦ ὁποίου ἐκαθήσαμεν. Ἐγὼ πάντοτε περίεργος καὶ φιλοθεάμων δὲν ἠύχαριστοῦμαι ἐπὶ τῇ μονίμῳ ἐκείνῃ θέσει, ἀλλ' ἐπροθυμοποιούμην νὰ ἴδω τὸν κήπον ὁλόκληρον καὶ ἀναπνεύσω τὴν μυροέσσαν αὐτοῦ αὔραν. Διήλθον λοιπὸν πολλὰς ἀνθοφόρους αὐτοῦ πρασιὰς καὶ ἐθαύμαζα τοὺς τεχνικούς βράχους καὶ τὰ σήλαια. Ὅ,τι ὅμως μοὶ ἐπέσπασε πλὴν τὴν προσοχὴν μου, καὶ μοὶ ἐγέννησε πλείονας συγκινήσεις, ἦσαν δύο λευκὰ μνημεῖα εἰς τὴν ρίζαν τεχνικοῦ τινος ὑψώματος, ἐν εἶδει λοφίσκου προσηλωμένα καὶ ὑπὸ σειρᾶς μυρσινῶν καὶ ἄλλων θάμνων περικελιόμενα, μόνον κόσμημα αὐτῶν ἔχοντα μικρὸν τινα ἐκ μαρμαροῦ στήλην ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτῆς σταυρὸν μικρὸν, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνεγινώσκето χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένη ἡ λακωνικωτάτη αὕτη πλὴν μεγάλης ἐννοίας ἐπιγραφὴ «Μὴ ἐνωθέντες ἐν τῇ ζωῇ, ἠνώθησαν διὰ τοῦ θανάτου» ὡς εἶκος, ἡ περιέργειά μου ἐξήφθη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς πολυσημάντου ταύτης ἐπιγραφῆς καὶ ἠθέλησα νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν τῶν δύο τούτων ἐξορίστων ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κοιμητηρίου μνημείων. Ἐμαθον ὅτι ἐνταῦθα ἐτάφησαν δύο ἐρῶσαι καὶ ἀφοσιωμένοι καρδιαί, αἵτινες ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἐμποδιζόμενοι ἕνεκα τῶν κοινωνικῶν αὐτῶν ἀποστάσεων, νὰ ἐνωθῶσι διὰ τοῦ δεσμοῦ τῆς συζυγίας ἔδωσαν πέρασ εἰς τὰς βασάνους αὐτῶν ἀμφότεροι ἐν μιᾷ στιγμῇ αυτοκτονήσασαι, ἕκατέρα ὅμως ἰδίᾳ καὶ ἐνωθεῖσαι οὕτως ἀληθῶς διὰ τοῦ θανάτου, μὴ δυνηθέντες νὰ ἐνωθῶσιν ἐν τῇ ζωῇ.

Ἡ ἐκκλησία ἠρνήθη νὰ δεχθῆ εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς τὰ ἀπολωλότα αὐτὰ πρόβατα, ἀλλ' ὁ διαβάτης ἀναγινώσκων καὶ διαδλέπων ἐν τῇ μικρᾷ πλὴν σημαντικωτάτῃ ἐκείνῃ ἐπιγραφῇ τὴν δυστυχῆ αὐτῶν ἱστορίαν, κλιεῖ τὰ ἀτυχῆ ταῦτα πλάσματα, τὰ ἀθῶα ταῦτα θύματα, μόνον ἐγκλημα πράξαντα ἐν τῷ ὀλιγοχρονίῳ αὐτῶν βίῳ ὅτι ἠγάπησαν πολύ. Ὡ κοινωνία! κοινωνία! πόσα κακουργήματα δὲν διαπράττονται εἰς τοὺς κόλπους σου καὶ τιμὰς

καὶ δόξας χορηγεῖς εἰς τοὺς δράστας αὐτῶν, καὶ πόσα πάλιν θύματα τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀδικου ταξινόμησεως σου δὲν περιφρονοῦνται καὶ δὲν παραγκωνίζονται ὑπὸ σοῦ!

Τὰ στενὰ ὄρια τοῦ παρόντος ἡμερολογίου δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πλείονα ἐνδιατριβὴν ἐφ' ἧ καὶ παραλείπω τοῦτο, ἐρχόμενος εἰς τὴν διήγησιν τῆς ἐσπερινῆς ἐκδρομῆς μας. Λοιπὸν ἐν τῷ κήπῳ ἐκείνῳ διημεριζόμενοι ἀποθαυμάζοντες τὴν περικυκλοῦσαν ἡμᾶς ἀνθοστόλιστον φύσιν μέχρι τῆς ἐσπερινῆς ὥρας, ὅποτε δι' ἀμᾶξης κατόπιν ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν πόλιν.

Τὴν νύκτα ἐκείνην διήλθομεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἃτε καταλαβοῦσα ἡμᾶς οἰκουροῦντας οἰκογένειά τις φιλικὴ ἐλθοῦσα ἵνα διέλθῃ παρ' ἡμῖν τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Ἡ συνδιάλεξις ἡμῶν καθ' ὅλην τὴν ἐσπερινὴν περιεστρέφετο εἰς τὴν διήγησιν τῆς ἐκδρομῆς ἡμῶν καὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς θέας τῶν δύο ἐκείνων μνημείων προξενηθείσαν ἡμῖν ἐντύπωσιν. Πολλοὶ καὶ πολλὰι συνωμολόγουν μετ' ἐμοῦ τὴν ἀδικίαν τῆς κοινωνίας διὰ τοὺς ἀτυχεῖς ἐκείνους ἐραστὰς, τινὲς δὲ, καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ὑλιστικώτεροι καὶ ὑπὸ ἄλλην φάσιν ἐξετάζοντες τὸ πρᾶγμα, ἀπέδιδον ἀδικον αὐτοῖς: καὶ οὕτω μὲ τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην ὀμιλίαν παρήλθεν ἡ ἐσπέρα ἐκείνη.

Τὴν ἐπιούσαν, ὄφειλον νὰ ἀπέλθω πλὴν τῆς χριστιανικῆς ἐκείνης νήσου καὶ νὰ ἀναχθῶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὅθεν ἐμελλοῦ νὰ ἀπέλθω μετὰ τοῦ πλοίου ἡμῶν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Μαιώτιδος λίμνης.

Ἠγέρθη λοιπὸν περὶ τὴν ἕκτην ὥραν, ἵνα οὕτω λάβω καιρὸν καὶ ἀποχαιρετήσω ὄχι μόνον τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἄλλας οἰκογενείας, μεθ' ὧν συνεσχέτισθη κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο.

Βεβαιώθητι, φίλτατε ἀναγνώστα, ὅτι πολὺ ἐλυπήθη ἀναγκαζόμενος νὰ μακρυνθῶ τοῦ μέρους ἐκείνου, ὅπερ τσαύτως μοὶ ἐγέννησεν ἀνεξάλειπτους ἐντυπώσεις κατὰ τὴν διήμερον ἐν αὐτῷ διαμονῇ μου. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καθ' ἣν ἀποχαιρετήσας τοὺς φίλους ἐλθόντας ἵνα μὲ προπέμψωσι μέχρι τῆς ἀποβάθρας, εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀτμόπλοιο, ρίψας τελευταῖον βλέμμα ἐπ' αὐτῶν, ἀποχαιρετόντων με διὰ τῶν ρινομάκτρων τῶν ἔκλαυσα...

Τοιαύτη ἡ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ. Μία ἀπλὴ ἐπίσκεψις, μία ἐντύπωσις ἐν καταλλήλῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ παραχθεῖσα, ἀφίνει ἀνεξάλειπτα ἔχνη ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου, μέγαν ἐπὶ τῆς κατόπιν ζωῆς αὐτοῦ ἐπιρροὴν ἔχοντα.

Τὸ ἀτμόπλοιο παρήλασεν αὐθις καὶ τὰς ἐτέρας νήσους τῆς Προποντιδος, εἰσελθὼν εἰς τὸν Βόσπορον καὶ ἐκείθεν εἰς τὴν γέφυραν τοῦ Κερατείου κόλπου, ὅπου ἐξῆλθον ἀναχθεῖς εἰς τὸ ἐν Κουρου-Τασμὲ πλοῖον ἡμῶν, ἵνα σημειώσω ἐπὶ τοῦ ἡμερολογίου μου τὰς γραμμάς ταύτας καὶ ἐτοιμασθῶ διὰ τὴν ἀναχώρησιν ἡμῶν, γενησομένην αὔριον, λίαν πρωί.

ΩΡΙΑΝ

ΔΥΣΕΡΩΣ ΕΡΩΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Νυξ ἦτο. Νυξ χειμῶνος ὑετώδης. Ὁ οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ὑπὸ βεβρημένων νεφῶν, ὑπ' ἃ ἀπὸ ὄρας εἰς ὄραν ἡ οὐρανοθάμνω Σελήνη, ὡς φιλαρεσκίος αἰθερία ἀνάσσα ἢ ὡς ἄλλη μυθολογούμενη πηγαία νύμφη, προσέβαλλε τὴν μελάγχρολον καὶ χρυσάκτινα αὐτῆς μορφήν, ὅπως ἐσοπτρισθῆ ἐν μικραῖς λίμναις, αἵτινες εἶχον σχηματισθῆ μετὰ ὄμβρον ἐπὶ δίωρον διαρκέσαντα. Ἐκ διαλειμμάτων ἠκούετο ἡ σιγηλὴ καὶ διακεκομμένη πτώσις σταγόνων ἐκ τῶν φύλλων τῶν ἐγγύς δένδρων, ἧτις συγκερνωμένη μὲ τὸ ἴδῳ κελάρυσμα τοῦ ἐκεῖ που διὰ μέσου κήπων ἡρέμα κυλιόντος τὰ ὕδατά του ἀργυροδίνου ποταμοῦ, ἀπέδιδεν ἀρητόν τι γόητρον καὶ μυστηριώδη μαγεῖαν εἰς τὴν νύκτα ἐκείνην. Ἡ νύξ ἐκείνη ἦν ἡ νύξ τῆς 25ης Φεβρουαρίου 1878. Ἡ ὥρα περίπου ἑνδεκάτη. Το πᾶν ἐφαίνετο ὡς ἐν κοιμητηρίῳ ὑπνώττων καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ παραθύρου οἰκίας νεῦνις πεντεκαίδεκα Μαιούς ἀριθμοῦσα, βαρέως ἐνδεδυμένη καὶ ἡμίκλειστα τὰ φύλλα τῆς θυρίδος ἔχουσα, ἐφαίνετο ἐκ τῆς ἀνομονησίας τῆς, ὡσεὶ ἀνεμένε τινα, τοῦ ὁποίου ἡ βραδύτης τὴν ἐξέπληττεν.

**

Ὁ ἐν μέσῳ εὐθελῶν πλατάνων διαρρέων ποταμὸς, ὁ ὡσεὶ δάκρυ λειβόμενον ἐπὶ τὴν ἀνατολικὴν τῶν Ἀθηνῶν παρεῖαν κυλινδούμενος εἰς τὰ γαλακτὰ τοῦ Φαλήρου κέλευθα, δὲν εἶνε ἡ ὁ ἀρχαῖα εὐκλείας ἀναμνήσεων ἀνάμεστος μουσοφιλῆς ποταμὸς, ὁ ἱστορικὸς Ἰλισσός. Ἡ δ' οἰκία, περὶ ἧς ἐφθηνεν εἰπόντες, εἶνε μία ἐκ τῶν εὐαριθμῶν τοῦ προαστείου τῶν Ἀθηνῶν Βατραχονησίου, αἵτινες οἰκοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὑπὸ ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν πενομένων.

Ἀπέναντι αὐτῆς τῆς οἰκίας εἰς ἀπόστασιν πενήτην, ὡς ἐγγίστα, μέτρων, ὑψοῦται ἐπὶ λοφίσκου γραφικοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος τιμώμενος ναῖσκος, ὁ μόνος τοῦ προαστείου τούτου, ἐν ᾧ ἀθρόως οἱ εὐσεβεῖς χειρώνακτες προσέρχονται εὐχεται τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, ἱκανοποιοῦντες προθύμως τὴν προσκλητήριον φωνὴν τοῦ μικροῦ κώδωνός του. Τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ ναῖσκου τούτου κοσμεῖται ὑπὸ ἀραιῶν τινῶν δενδρυλλίων, ἅτινα ἴσως, καίπερ οὐδὲν τὸ ἐκτακτον ἔχοντα, πλαισιοῦσι τὸ τοπεῖον ἐπιπροσθημένῳ τι τὸ ἀγροτικὸν καὶ καθιστᾶσιν αὐτὸν ἄξιον ὄντως τοῦ χρωστήρος ρωπογράφου.

Τοῦ προαστείου τούτου αἱ κορασίδες, αἱ μὲν πενέστεραι φοιτῶσι παρὰ τινι μοδίστῳ, ἔνθα ἐκμανθάνουσαι τὴν ραπτικὴν καὶ κοπτικὴν, μόλις κατορθοῦσι νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἠναγκασμένοι μόναι πολλάκις νὰ διατρέψωσι διὰ τῶν ἀσθενῶν πλὴν πολυτίμων χειρῶν τῶν γέροντας γονεῖς ἢ μικροτέρους ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφάς. Ὅσαι ὅμως ἔχουσι κάπως τὰ μέσα, καὶ τοῦτο σπάνιον,

ἀφοσιοῦνται μετὰ ζήλου εἰς τὰ γράμματα, χαρίεσαι καὶ δρασεραὶ διατρέχουσαι τὴν οὐ μικρὰν μέγιστον Ἀρσακείου ἀπόστασιν, διὰ τὸ ἐπιζήλον καὶ πολυμοχθὸν τῆς διδασκαλοῦ πύχλιον.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εἰκόνας προστίθεμεν, ὅτι ἐκτὸς τῶν οἰκογενειῶν ἐν τῷ προαστείῳ Βατραχονησιῶ οἰκοῦσι καὶ εὐαριθμοὶ ὑπαξιωματικοὶ ὅπως εὐρίσκονται πλησίον τῶν ταγμάτων τῶν καὶ τινες τὴν ἀτάρχον μελέτην θηρεύοντες ρομαντικοὶ φοιτηταί.

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἡ τοποθεσία, ἣν κατέχει τὸ προαστεῖον Βατραχονησίου καὶ τοιοῦτοι οἱ ἀγαθοὶ αὐτοῦ κάτοικοι.

**

Ἡ νεῦνις ἦν εἰδομένη ἐπὶ τῆς θυρίδος γρηγοροῦσαν καὶ ἀνυπόμονον ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ, ἦν ἐκ τῶν εὐπύρων νεανίδων τῆς συνοικίας ταύτης. Εἶχε δηλονότι ὁ γρηγοῖς πατήρ της κτήματα, ἅτινα τῷ ἐπέφερον ἐτησίαν πρόσδον οὐχὶ εὐκαταφρόνητον. Ἠδύνατο δὲ δι' αὐτῆς νὰ ζῆ βίον λιτὸν μὲν, ἀλλ' ἄνετον καὶ τὰ τέκνα τοῦ συγχρόνου νὰ ἐκπαιδεύῃ. Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐξοστερικῶν μαθητριῶν εἶνε γνωστὴ ἡ εὐχρῆς αὕτη καὶ εὐσταλῆς μαθήτρια τῆς πέμπτης τοῦ Ἀρσακείου τάξεως, ἡ τακτικὴ κατὰ πάσαν πρωίαν διαβάτις τῆς δειδροστοιχίας τῶν ἀνακτόρων ὑπὸ τὸ σεμνὸν ὄνομα Ἐλίτζα Κλεομενίδου.

Τὸ γοργὸν καὶ στερόν βῆμα της προδίδει ἀρκούντως τὴν ζωηρὰν αὐτῆς φύσιν, ἧτις τεκμηριοῖ τὴν τοῦ ἐξοχικοῦ βίου ἐπίδρασιν. Τὰ κωτῖλα καὶ σπινθηροβόλα καστανά ὄμματά της καταδεικνύουσιν ἀριθῆλως τὴν ἐπιπνεύσαν ἐπ' αὐτῆς εὐφύαν. Ἐχει ἀνάστημα εὐθυτενές, δίκην κυπαρίσσου, ἀλλ' ἐν πλήρει ἀναλογία: τοῦτο δὲ κοσμεῖ στήθος ἐπιχαρῶντος λοφύου, προκλητικώτατος, ὡς εἶπεῖν, προμαχίον, εἰς ἀμαρτωλὸν δίζυγον πῦρ ἐμβάλλον τὰς τῶν βλεμμάτων πυροβολοστοιχίας τῆς νεολαίας. Παράστημα κέκτηται μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐπιβάλλον ὡς ἡγεμονίδος. Ἐν τῇ τελευταίᾳ τάξει εὐρισκομένη ἔχει ἄγαν εὐρὺν τὸν κύκλον τῶν γνώσεών της, ὃν μέγα μέρος ὀφείλει, ὡς μὴ ὄφειλεν, εἰς τὰ ἥκιστα τὰς παρθενικὰς κεφαλὰς ὠφελούντα μυθιστορήματα. Φιλοπαίγμων ἄειποτε καὶ χαρίεσσα, εὐτράπελος καὶ στωμόλος, ἐφευρετικὴ καὶ ἐτοιμὸς καταπληκτικῶς, ἐξασκεῖ ποῖαν τινα γοητείαν ἐπὶ τῶν φίλων της, οἷονεὶ προεδρεύουσα ἐν ταῖς ἀναστροφαῖς καὶ διασκεδάσεσιν. Ἐνδύεται προσέτι μετ' ἐξόχου κομψότητος καὶ φιλοκαλίας, ὑπέκρουσα εἰς τὸ ἀκαταμάχητον τοῦ Ναρκίσσου πάθος, καὶ τοῦτο λίαν συντείνει ὅπως προκαλεῖ τὴν τῶν νέων προσοχὴν. Πάσας ὅμως τὰς ἀρετὰς τῆς ραδινῆς Ἐλίτζης, ἐπιστέφει, οὕτως εἶπεῖν, ἡ τὰ ὄρα κατακηλοῦσα σειρήνιος ὄντως-μολπή της, διότι, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, κατέχει εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν τὸ τάλαντον τῆς αἰοιδου, διόπερ σφόδρα κινεῖ τὸν φθόνον τῶν ἄλλων Ἀρσακειαδῶν. Τοῦτο κατανοοῦσα καὶ ἡ ἴδια, δὲν ἀμελεῖ νὰ ποιῆται χρῆσιν καὶ τοῦ τελεσφόρου αὐτοῦ ὄπλου, ὁσάκις περικαλ-

λής, ἀλλ' ἀμεριμνομέριμος νεανίας ἀπαξιῶσ' αὐτὴν βλέμματος φίλιου, ἢ ὁσάκις ἄλλοτε ἐπιδεικτιῶ καὶ συνελόντι εἰπεῖν, ὅπῃ τὴν ἢ χρεῖα τὸ καλῆ. Διὰ τῶν ἐπιχαρίτων αὐτῆς τέλος κινήσεων καὶ ἀκκισμῶν, καὶ ἐν γένει τῶν ἐπικτητῶν προτερημάτων, κατορθοῦσ' ἢ παρίσταται ἀξιεράστος, καίτοι μετὰ δυσκολίας ἤθελέ τις τῆ ἀπονεύμῃ τὸν τίτλον ὠραίας.

Ὁ χρυσοκόμης Φαῖθος ἀπηυδακνῶς ἐκ τοῦ ἡμερησίου ταξιδίου του, ἔκλινεν ἤδη πρὸς τὴν δύσιν, ἐκπέμπων νυσταλέας τὰς τελευταίας ἀκτῖνάς του, δι' ὧν ἐφοίνισεν εἰσέτι τοὺς περὶ ζῶντες κηλὸς τινὰ τοῦ Ἀπριλίου ἡμέραν τοῦ 1877, ἡμέραν ἀνάπλεων μύρων καὶ αὔρας καὶ κελῶδων. Ἐν τῇ ἐποχῇ συνήθως ταύτῃ, τὰ μὲν ἀροτιγενῆ ἄνθη διανοίγονται καὶ χύνουσι δαψιλῶς τὴν εὐωδίαν των εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἄνωχτος τῆς ἡμέρας, αἱ δὲ νεαρὰ καὶ σπριγῶσαι καρδίαι εἰς τὴν τοῦ γλυκυπίκρου υἱοῦ τῆς Κύπριδος.

Αὐτὴν τὴν ὥραν ἡ Ἐλίζα εἶχεν ἐξέλθῃ μετὰ τῶν φίλων της, ὅπως περιπατήσῃ ἐν τῇ ἐγγύς ἐξοχῇ. Διέγεε δὲ κατὰ τὸ εἰωθὸς τὴν γλυκεῖαν καὶ ἐναρμόνιον φωνήν της διὰ μελαγχολικοῦ ἄσματος, εἰς λύπην ἐμβάλλουσα τὰ ἠττώμενα περὶ ζῶντες φθογγὰ πτηνῶν. Τὸ ἄσμα ἤρχιζεν ὡς ἐξῆς :

Ἡ φύσις ἂν στολιζέται μετ' ὀκλήσεως τὰ δῶρα,
τὰ ἴα ἂν μωσχοβολοῦν, τὰ ρόδα ἂν θάλλουν τόρα,
Ἡ ἀηδῶν ἂν τραγουδῇ, ἡ χελιδὼν ἂν ψάλλῃ
τὸ πᾶν μοῦ εἶναι ἄχαρι. Γὰρ μετὰ καρδίᾳ δὲν πύλλει!

Ἐμελεπεν ἔτι μετ' ἰδιαζούσης περιπαθείας τοὺς ἀνωτέρω στίχους τὸ ἠδύμολπον στόμα της, ὅτε δύο ρομαντικοὶ νέοι ἐφάνησαν ἐκεῖθεν ἐρχόμενοι ἀπαρτηρήτοι, σιγηλοὶ, ρεμβοί. Τὸ τερψίθυμον ἄσμα της ἐμετρίασε κατ' ἀρχὰς τὸ βῆμα των, ἕως οὗ τέλος βραχυδῶν καὶ κατ' ὀλίγον ἐμυθώθησεν αὐτό. Σφόδρα δὲ γοητευθεὶς ὁ εἰς τῶν δύο νέων, ὁ καὶ μᾶλλον φαινόμενος εὐαίσθητος, λεληθότως ἐκάθησεν ἐπὶ τινος ἐκεῖ λίθου ἀφανῆς, ὡσεὶ μὴ ἤθελε νὰ διαταράξῃ τὴν καταθέλουσαν αὐτὸν ἀρμονίαν, τοῦθ' ὅπερ ἐμιμήθη ἀκουσίως καὶ ὁ ἀπαθῆς σύντροφός του. Μετὰ μικρὸν ἀντεπαρῆλθον ἐνώπιόν των αἱ νεανίδες· τὰ βλέμματα ἐκατέρωθεν ἐξηκοντίσθησαν, μειδίαμα ἐφαίδρυνε καὶ ἐκάλλυνε τὸ πρόσωπον τῆς Ἐλίζας καὶ τοῦ Εὐγενίου—οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ εἰς τῶν δύο νέων—καὶ ὅτε τοὺς κατέλαβεν ἡ μυστηριώδης νύξ, ἡσθάνθησαν ἐκάτεροι τὰ στήθη των παλλόμενα ὑπὸ ἀνεξηγήτου καὶ πρωτοφανοῦς ἐλατηρίου. Τετέλεστο! δύο βέλη ἐκ τῆς φαρέρτρας τοῦ Ἐρωτος ἔλειπον καὶ ταῦτα εὐρίσκοντο ἐν τῇ τρυφερᾷ αὐτῶν καρδίᾳ. Ἠγαπῶντο...

Ὁ Εὐγένιος ἦν τελειόφοιτος τῆς νομικῆς, ἡλικίας δύο καὶ εἴκοσι ἐτῶν. Εἶχε σῶμα ρωμαλέον, ἀνάστημα μᾶλλον ὑψηλόν, γλυκεῖς μελάνας ὀφθαλμούς, μορφὴν συμπαθεῆ καὶ κόμην βυρωνεῖως οὐλότριχα, ἣτις ἐδήλου πῶς τὸ εὐφάνταστον αὐτοῦ.

Φιλελεήμων ὦν καὶ ἀγαθός, πολλάκις προσήρχετο, ὅση αὐτῷ δύναμις, εἰς βοήθειαν τῶν ἐν στενοχωρίᾳ φίλων του καὶ ἄλλων. Ἦτο, ἐν συντόμῳ, εὐγενὴς καὶ γενναῖα καρδίαι.

(Ἐπεταί τὸ τέλος).

E. A.

ΕΝ ΜΕΣΩ
ΔΥΟ ΘΕΟΤΗΤΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

B'. (1)

Ἐν τῇ ἀρχαιότητι τῇ σοβαρᾷ, τῇ ἀρρενωπῇ, μετ' ὑπερβολῆς ἀνεπτύχθη ὁ πνευματικὸς ἔρωσ, διαχύνων τὴν γονιμότητα καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς φαντασίας ἐκεῖνου ὅστις ἦτο διατεθειμένος πάντοτε ν' ἀγαπᾷ, μέχρις ὅτου ὑπέταξε καὶ αὐτὸν τὸν ἡμεριον ὑμέναιον εἰς τὸν ἐκστατικὸν ἔρωτα : τὴν μεγάλην ταύτην θεότητα. Τὸν ἀνθρώπινον ἔρωτα ἐθεώρησαν ὡς οὐράνιον αἶσθημα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ πρακτικὸς των βίος μετέβαλλε τὴν ἐρωμένην αὐτῶν εἰς ὑπερφυσικὴν ἀρετὴν, ἀνεδιβάζουσιν μέχρι τοῦ Ὀλύμπου, μέχρι τοῦ θρόνου τῶν θεῶν, τὴν λατρείαν της.

Ὁ λαὸς τοῦ πρὸ ἐμοῦ Δελφικοῦ θεοῦ ἔτρεφε τὴν εὐαίσθησιν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀπειροῦ τῆς ἐλπίδος, διὰ τῆς ἀπεικονίσεως τῶν αἰωνίων ἡδονῶν. Ὑπὸ τούτων δ' ἐνεπνέετο καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ τέχνη των ἀφιερῶσα τὸ αἶσθημά της εἰς τὸν λευκὸν σηκὸν ἐνθα ἦσαν ἐγκλεισμένα ὠραιότερα τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἀγάλματα. Ἐντὸς τῶν νεῶν ἐκεῖνων δὲν ἐνεπνέετό τις μελαγχολικὰς ιδέας οὐδ' ἐπεσκόπει τὴν πολυκύμαντον ζωὴν, οὐδ' ἐπιέζετο ὑπὸ τοῦ δέους θρησκευτικῶν διδασκαλιῶν ὑπερμέτρων, διότι καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ οἶκος τῶν θεοτήτων δὲν ἐκρύπτετο εἰς ψυχρὰν καὶ πένθιμον σκιάν, οὐδ' ἐφωτίζετο ὑπὸ τοῦ ἡλίου μετασηματιζομένου διὰ πορφύρων καὶ ποικιλοχρῶν ὑέλων. Ἡ ὠραία ἐκεῖνη τῆς ἀρχαιότητος ἀρχιτεκτονικὴ γυμνότης ἢ ἀπλῆ ἐκεῖνη κοσμιότης ἢ μὴ ἐκτεινομένη διὰ σειρᾶς κολοσσίων κινῶν οὐδὲ κτίζουσα οὐρανομήκη κωδωνοστάσια μέχρι τῶν νεφελῶν, ὑπερβαλλόντως ἠύξανε καὶ τὴν λεπτότητα τῶν ιδεῶν καὶ τὴν εὐγένειαν τοῦ χαρακτῆρος· ἀνευ γιγαντιαίου ὄγκου ἐπεδείκνυε τὸ ἀπειρον ἐν τῇ μεγαλοπρεπειᾷ, εἰς τὸν θαυμασμόν τοῦ λάτριος τοῦ Θεοῦ· δὲν ἐχρειάζοντο ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὄμιλον τεκτόνων διὰ τὰ καταρρέοντα τεῖχη καὶ διὰ τὴν ἐλαττωμένην στερεότητα τῶν μεγάλων — δίκην ὀβελίσκων — κωδωνοστασίων.

Ὁ ναὸς, ὁ ἀπαστράπτων ἐκ τῆς λευκότητος τοῦ ἀγνοῦ μαρμάρου, δὲν ἐφαίνετο ὡς μέγα κόσμημα ἀδαμαντοκόλλητον ἢ ὡς ποικιλόχρωμος κόσμος πολυτελείας, ἀλλὰ σοβαρὸς ἐν τῇ ἀπλότητι, μέγας ἐν τῇ σμικρότητι, καὶ κομψὸς ἐν τῇ ἡρέμῳ καλαι-

(1) Ἐν τῇ σελ. 83 στίχ. 41 ἀντὶ χώρα γράψον λύρα καὶ στίχ. 39 ἀντὶ ἐπὶ γράψ. ὑπό.

σθησίᾳ· πᾶν ὅ,τι ἀπήρεσκεν εἰς τὴν αἴσθησιν τοῦ θεοῦ ἦτο ἀπόβλητον. Ἐντὸς καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, θεὸς ἔρωσ καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ πρὸς τὰς καρδίας τῶν ἡρώων καὶ ἡρωίδων.

Ἄλλ' ἡ κοινωνία ἐκεῖνη τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἀγάλματος τοῦ θεοῦ δὲν ἐβίωσε πολὺ, διότι ἐγένετο ἀθῶον θῦμα τῆς ἰδίας κατακτῆσεως, τῆς ἰδίας ἀναπτύξεως· διότι καταπεσόντος παντὸς φραγμοῦ ἐρίφθη εἰς τὸ εὐρὸ τῆς προόδου στάδιον ἐνθα ἡ φιλοδοξία της ἔφθασεν εἰς τὴν ἀπόλυτον εὐδαιμονίαν. Πᾶσαι αἱ ἀρεταὶ ἤρσαν αὐτῇ καὶ ἡ ἀκρασία τῶν ἐπιθυμιῶν πάντων τῶν αἰσθημάτων δὲν ἠδυνήθη νὰ εὐρῇ ἐπαρκῆ τὸ ἀπειρον τῶν κτήσεών της, καὶ ἡ ματαιότης τῶν ἀπολαύσεων κατέβαλε προῶτως τὰς δυνάμεις αὐτῆς ἐν μέσῳ τῶν ὑφίστων καλλωνῶν, ἐν μέσῳ πασῶν τῶν τελειοτήτων, πρὸς ἃς νῦν ἡρέμα τείνει ὁ πολιτισμὸς.

**

Ὡ! ποσάκις παρατήρων τὸν ἔμπροσθέν μου Δελφικὸν θεὸν μετὰ δραματικῶν τινος ἐνδιαφέροντος, ἐνόμισα ὅτι ἠνοιγέτο ἔμπροσθέν μου μετ' ὅλης τῆς ψυχολογικῆς ἐκφράσεως σύμπας ὁ βίος τῶν λατρευτῶν του μετὰ τοῦ μεγαλείου ἐκεῖνου καὶ τῆς αὐστηρότητος τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος, μετὰ τῆς ὠραίας ἐκεῖνης φύσεως παραχρησῆμα ἐξεγειρούσης τὴν συμπάθειαν ἐν μέσῳ ἀπεριορίστων ἐλπίδων, ἀνευ ἀπατηλῶν διαλογισμῶν, ἀνευ ἀταξίας κυμαινομένης καρδίας.

**

Τοιαῦται φαίνεται εἰκόνας διήρχοντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, πρὸς ἃς ρεμβώδης τις ἔρωσ μετὰ ἐνστικτικὰς εὐγενεοῦς καὶ πρᾶου παραφορᾶς διηγείρετο μετὰ μυστίας ἄλλας ποικίλας ὀρέξεις πρὸς τὸν βίον ἐκεῖνον, ἐν συγχρόνως περιβάλλει μετὰ θαυμασμόν, μετὰ συμπάθειαν.

Ὁ ξανθὸς θεὸς μετὰ τὸν στέφανον καὶ τὴν λύραν του φιλανθρώπως μοι ἐφαίνετο ἐπαγρυπνῶν διὰ τὴν τήρησιν τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης· ἡ λύρα ἔτοιμος δι' ἐκφρασιν εὐαρέστων αἰσθημάτων διὰ τὰς μυχίους τῆς καρδίας συγκινήσεις καὶ τοῦ ὑπερμέτρου τοῦ ρεμβώδους τῆς ψυχῆς, ὁ δὲ στέφανος προοιωνίζων ἀγνωστον μέλλοντα θεὸν μετὰ τὴν ἀρχαϊκὴν συμμετρίαν, τὸ χάριεν, τὸ ἐγκρατές, τὸ λαμπρόν, τὸ μέγα ἀντικατοπτριζόμενον ἐν τῷ ἀρχαίῳ βίῳ.

**

Ἄνωθέν μου ὅμως ἡ ἱερὰ μορφὴ τοῦ θεανθρώπου μοι ἐδείκνυεν ὅτι αἱ συμπάθειαι δὲν εἶναι περιωρισμέναι· ἡ ἀνθρωπότης, ὁ κόσμος, σύμπασα ἢ φιλοσοφία ἐζωγραφοῦντο ἐν τῇ μορφῇ ἐκεῖνη τῇ πλήρει ἀγιότητος, ἀγαθότητος, γαλήνης· τοιαύτη θεωρία καταλήγει φυσικῶς εἰς τὸ ἄκρον τῆς ζωηρότητος ἐξαπλουμένη ὅλοῦν ἐφ' ὄλου τοῦ διανοητικοῦ καὶ σωματικοῦ κόσμου περιβάλλουσα μετὰ τὴν θεσπέσιαν, τὴν ἀγιάν αἴγλην τῆς μακαριότητος.

Ἐσωτερικὸς τις σάλος ἀποκλείει πᾶσαν ἄλλην σκέψιν ἢ τὸ αἶσθημα τῆς θρησκευτικῆς ἀγνότητος,

ἢ τὴν λεπτὴν ιδέαν τῆς θεότητος, ἢ τὸ εὐγενές, τὸ ἀγνὸν πρότυπον ἔβλεπον τότε ἐν τῷ μέσῳ τοῦ εὐώδους δεινρολιθάνου ἄνωθεν τῆς κλίνης μου, ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς μου! Ἐκεῖ ἔβλεπον ὀφθαλμοφανῶς διὰ μέσου τῆς εἰκόνας τῆς εἰρηνοποιήσιν τὴν ἀνάπτυσιν, τὴν ἐπαύξησιν τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ ἠθικοῦ πλούτου καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς οὐρανοῦ εὐδαιμονίας λάμπουσαν εἰς τὰς ἀνατολάς τοῦ μέλλοντος.

Νῦν, ἡ φαντασία μου δὲν περιπίπτει εἰς τὰς ἀγορτικὰς παρθένας, μετὰ τὴν χρυσὴν λάγνην, τῶν αἰῶνων τοῦ Ὀμήρου, οὔτε εἰς τὰς ταινίας ἐκ ρόδων ἐν μέσῳ λευκῶν χιτῶνων, ἐν μέσῳ χρυσῶν στεφάνων τῆς ἐποχῆς τοῦ Περιελέους!

Ἐκεῖ, εἰς βαθυσακίους κορυφὰς βουνῶν, ἐνθα ἐκρύπτετο ἐρημίτης τις τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος παρατηρεῖ ἡ φαντασία μου τὴν νύκτα μελανοφοροῦντα σεβάσμιον γέροντα ἐρχόμενον πρὸς τὸ ἐξωκκλησίαι ἐκεῖνο ἐνθα ἀναμένει αὐτὸν δυστυχῆς οἰκογένεια μὴ διαφυγοῦσα τὴν μάχαιραν τοῦ τυράννου καὶ ἐτοιμῆ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τοὺς οὐρανούς. Κάτωθεν τοῦ παρθένου ράσου τοῦ γέροντος, ἡ ἀγνήχειρ του κρατεῖ τὸ φάρμακον τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς οἰκογενείας ἐκεῖνης. . . κρατεῖ τὸ αἶμα τὸ πίπτον ἐκ τοῦ ἄνωθέν μου κρεμαμένου Χριστοῦ.

Ἐκεῖ ἐνθα ἔλαφροι καὶ λύκοι κρύπτουσι τὰς φωλεὰς των εἰς τὸν εὐώδη θῦμον, ἐκεῖ μεταξὺ αὐτῶν ζῶσι καὶ οἱ ἀποτελειώσαντες τὴν ὁδοπορίαν των· ἐκεῖ ζῶσιν εἰς τὰ μοναστηράκια, τῆς καταδιωκομένης ἀθωότητος τὰ θύματα. Ἐκεῖ εἰς τὰ ἄστυα τὰ ἱερὰ καταλύματα, τὰ ὀρφανὰ, εὐσεβῆς τις μοναχὸς τοῦ Χριστοῦ κρύπτει ὀπισθεν τῆς κανδύλας τὴν προγονικὴν ἡμῶν παιδείαν ὅπως ἐν τῇ ἀναγεννήσει ἡ εὐλαβὴς σκαπάνη τοῦ διδασκάλου ἀνεύρη ταύτην σῶαν ἀνευ βαρβαρικῆς κηλιδώσεως.

Ἐκεῖ, μακρὰν τῶν πόλεων βλέπω τὴν ἀθῶαν βοσκοπούλα, τὴν ἀγνήν παρθένον ἐρχομένην εἰς τὴν μικρὰν ἐκεῖνην ἐκκλησίαν ὅπως ἀνάψῃ πρὸ τῆς ἄνωθέν μου εἰκόνας τοῦ θεανθρώπου τὸ κηρίον ὃ ἐφύλαττεν εἰς τοὺς νεαροὺς καὶ ἀγνοὺς κόλπους τῆς πλησίον τῆς καρδίας της.

Ὡ ἐκεῖ, δύναμαι νὰ λατρεύσω τὸν μάρτυρα θεάνθρωπον· ἐκεῖ ἀνευ σταυροφοριῶν, ἀνευ δογματῶν, ἀνευ τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν ταραχῶν, ἀνευ ἡρωϊκῶν τειχῶν τῶν νεῶν του, ἐκεῖ ἀκτινοβολεῖ ἡ εὐδαιμονία ἔρημος μόνη εἰς τὴν μοναξιά, ἐκεῖ ἐνθα ἱερὰ μαρτύρων σκιά σκέπεται τὴν τέφραν τῶν ἁγίων του, ἐκεῖ ποθῶ νὰ λούσω μετὰ δάκρυα τὸ δεινρολιθάνον, ὅπως οὕτω δροσισμένον, προσφέρω ὡς ἀγνωστὴν θυσίαν εἰς Ἐκεῖνον.

Ὡ χρόνε, χρόνε! καταδάψισε τὰς ἀνηθίκους πόλεις, ἐξαφάνισε τὰς φαύλους γενεὰς καὶ ἀφῆσε μόνον τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων μας ἐνθα ἡ νίκη τῶν πατέρων μας καὶ ἡ ἐκκλησιὰ τοῦ θεοῦ των μας ἀναμένει.

Ἐκεῖ ἐνθα αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἀσπάζονται τὸ ἄγιον ἱερόμα τῆς ἄνωθέν μου εἰκόνας, ἐκεῖ ἐνθα δὲν φθάνει ἡ μάταιος φιλοδοξία, ἐκεῖ ἐνθα ἔστησε

τὸν θρόνον τῆς ἡ θεότης τῆς πατρίδος μας καὶ ἡ ἀθανασία τῆς ἱστορίας μας, ἐκεῖ, ἐκεῖ φέρε, ὦ Ζέφυρε, πετώσαν ποτε τὴν ψυχὴν μου.

Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ βλέπω εἰς τὰς κοιλάδας τὰ τιμαλφῆ ἐρείπια τῆς ἀρχαιότητος μας λευκὰ λευκὰ ὡς ἡ εἰμαρμένη τὰ ἐπλυνε ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὰ δάση θὰ ἀτενίζω περιλύπως τὰ βάρβα, ἐφ' ὧν ἴσταντο οἱ ἀνδριάντες τῶν ἡρώων.

Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ βλέπω τὰ ἐρείπια τῶν νῶν τοῦ ἔμπροσθέν μου Δελφικοῦ θεοῦ, ὃν θὰ βλέπω φεῦ! μόνον διὰ τῆς φαντασίας μου εἰς τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, θὰ ψάω δὲ διὰ τῶν χειρῶν μου ἄλλ' ἀκίνητον . . . ἐν τῷ δωματίῳ μου.

I'.

Ἡ Ἥως ὑπέφωσκεν: αἰφνίδιος δὲ κρούσις τοῦ κώδωνος τοῦ πλησίον τῆς οἰκίας μου ναοῦ μὲ ἀφύπνισε τῶν παρηγόρων ἰδεῶν μου. . . Ἦτο ἡ πρώτη τῶν πιστῶν λειτουργία.

. . . Τότε, ἀσμένως ἐκάλεσα τὸν Μορφέα.

Ἀθήναι Ἰούλιος 1890.

X. A ΗΛ.

TA MAPPA MATIA!

Τῇ μελανοφθάλμῳ δεσποινίδι ***

I

Τὸ ξεύρω... Εἰς τὴν ὄψιν σου, ζωὴ λαβαίν' ἡ [πλάσι! Σὰν ἀνοιξιότικη ἀγῆ στὰ χεῖλη σου γεννιέται τὸ γέλοιο, ναι! ἡ παρθενία στὰ στήθη σου [πλανιέται. Κάθε λόγος σου μοῦ φέρνει ἐλπίδα καὶ εὐωδίαν... Μὰ ἡ καρδιά μου θ' ἀγαπᾷ, νὰ πάλλῃ ὡς νὰ [παύσῃ ἄχ! τῶν φλογερῶν ματιῶν σου, τὴν ὀλόφωτη νυχτιά.

2

Στὰ μάγουλά σου ἡ αἰδώς, χάρι σεμνὴ χαρίζει στὸ γέλοιο σου οἱ Ἔρωτες φωλιάζουν καὶ σιμά σου τῆς Εὐτυχίας ἡ πνοή, νομίζω πῶς μ' ἐγγίζει... Πλὴν ὅλα εἶνε ψεύτικα καὶ σβᾶται ἡ μορφή σου ὅπου ταν δὴ μυστικά, 'στοῦ ὕπνου τὴν εἰρήνην ἡ ὀλόμαυρη ματιά σου, ποῦ φῶς, ζωὴ μοῦ δίνει.

3

Μὲ τί λαχτάρα ποῦ θωρῶ, τί καὶ ζήλεια τὸ χιονάτο σου λαϊμό, τὰ νάζια σου τὰ χίλια, στὸ χυτὸ κορμὶ λυμένα τ' ἀνυπόταχτα μαλλιά... Μὰ τί τὰ θέλεις!... Νὰ στὸ πῶ; Κι' ἀπὸ θερμὰ [φιλιὰ μοῦ εἶναι πλέον λατρευτὰ, ἀπὸ γῆ καὶ οὐρανὸ τὰ διαμαντένια μάτια σου. Ὅλα μ'πρός των τὰ [ξεχνῶ!

4

Τὰ μαῦρα μάτια, κόρη μου, καὶ ποῖα δὲν ἔχουν [χάρι! Ἀστέρια εἶνε λαμπερά, π' ἀστραπὴς γεννοβολοῦν Εἶνε Θεοὶ ποῦ 'στὴν καρδίᾳ δίδουν ζωὴ ἡ Ἄδη, καθρέφτες εἶνε τῆς ψυχῆς, ἐλπίδες ποῦ δὲν γελοῦν. Χωρὶς λαλιὰ πολλὰ λαλοῦν, φωτιὰ περίσσια χύνουν αὐτὰ χρυσῆ παρηγοριὰ σ' ἀπελπισμένους δίνουν.

5

Χρᾶ, μικρὴ πεντάμορφη, τιμὴ στὴν ὠμορφιά σου σὰν ζευγαρωμένες λάμπουν μὲ τὴ χρυσῆ [καρδιά σου ἡ ἀστραφτερὴς ματιές σου! Αἰώνια ἔχουν νεράτα! Κι' ἂν διαμάντια λαμποκοποῦν, ζουμπρούτια τί [κι' ἂν φέγγουν ἀφοῦ λαμπράδα περὶ πολλὴ δὲν ἔχουν καὶ δὲν [φλέγουν; Ἀγάπης εἶνε σύμβολα, τὰ μαῦρα μόνο μάτια!

6

Μελαγχρινὴ καλότυχῃ, τῆς ὠμορφιάς καμάρει πῶς ζωντανεῖ στὴν ματιά, ἡ ἄδολη καρδιά σου!.. Τὰ λούλουδα μαραινοῦνται, συντρίβονται τὰ κάλλη ὅλα φθίνουν, ὅλα γερνοῦν σὲ τύχης κατακρόνια· μὰ μόνη φλόγα τὸν χιονιὰ, δὲν σκιαίζεται, τὰ [χρόνια μόν' πάντα λάμπει φωτεινὴ σὰν ἥλιος, ἡ ματιά σου!

7

Εἰς τὸν Οὐρανὸ νὰ βλέπω, τὴν νύχτα σὰν τυχαίνει νὰ τρεμοσβύνουε τὰ ἀστρα, ἡ ματιά 'κεῖ δὲν μένει, γιὰτὶ θυμᾶμαι μὲ χαρὰ, πῶς φέγγουν ἐδῶ στὴ γῆ ἀστέρια ἄλλα ποῖο γλυκὰ, μὲ λαῦρα ὦ! περὶ πολλὴ δαιμονισμένα, πονηρά, φῶς περὶότερο γεμάτα τὰ ἀστέρια τῆς ψυχῆς σου, γλυκειὰ μου μαυρομ- [μάτα.

8

Εἶν' ἡ ζωὴ παράδεισος, μαυρομμάτα μου μικρὴ, μὲ αὐτὰ τὰ μαῦρα μάτια καὶ τὴν ἀκακὴν ψυχὴ. Σαλάβος πιστός σου γίνομαι τὴν κάθε διαταγὴ σου νὰ ἐκτελῶ τυφλὰ ἀρκεῖ, νᾶμαι κ' ἐγὼ μαζὶ σου καὶ ἐν νᾶχῳ γιὰ ἀμοιβή, ἐν βλέμμα σου ἰλαρόν ἀπὸ τὰ θεῖα βλέμματα, τῶν δικῶν σου τῶν ματιῶν!

9

Σεῖς, μαῦρα μάτια γελαστά,σεῖς, μαγευμένα μάτια, ποῦ μαγνητίζετε ψυχές, καὶ στὴ καρδίᾳ σκορπᾶτε νέα ζωὴ ἀθάνατη, ποτὲ μὴ λησμονᾶτε ξένο πόνον, ξένη ἀγάπη· γιὰτὶ ἐξᾶφνα σ' ὀργὴ ἂν ἀστραψτε, ἂν θολῶστε, θὰ γενῆτε κεραυνοὶ κι' ἀλλοίμονό της! Ὡς γενῆ, χίλια δρῶ κομμάτια

10

Καὶ τότε ποῖός σεῖς σώζει Θεός, ὦ! ποῖός ἂν βυ- [θισθῆτε μὲς στὴν καρδίᾳ μου ἄπονα; Κεῖ μέσα θὰ κλεισθῆτε καὶ τὸ τὸ αἷμα ποῦ θὰ πιᾶτε, δάκρυ, χολὴ θὰ [γένῃ! Σὰν νεκροκέρι θαμπερό, τὸ φῶς σεῖς 'κεῖ θὰ μένη μὲς 'στῆς καρδιάς τὸν τάφο. Μὰ τί λέγω; Τί!.. [Μπορεῖ κατάρρα κἀνεῖς στὸν ἥλιο, κακὸ γιὰ σεῖς νὰ εἰπῇ;

II

Εἶν' οὐράνια ἡ λάμψι σεῖς, μὲ τίποτα δὲν σβύεται μ' ὅσα ὁ δύστυχος κὶ ἂν πῶ, ἡ γλῶσσα καταρρέει. Γιὰτ' ὁ Θεός λίγα μάτια, μὲ τᾶπλαστὰ του χέρια λίγα ἐπλάσε νὰ λάμπουν, σὰν ἥλιος, σὰν ἀστέρια... Λίγα μὲ πόνον σπλαγγνικό, μᾶς φέρνουν τὴν ἐλπίδα: **Τῆς μελαγχρινῆς τὰ μάτια**, μὲ μὴ μόνη [ἄχτιδα!.. (Ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς) ΔΑΦΝΙΣ

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

«Ἴνα πάντες ἐν ὤσιν.» Ἰωάν. ιζ'. 21.

Ἡ ἀνθρώπινος κοινωνία φύσει οὔσα θρησκευτικὴ, πολιτικὴ, φιλοσοφικὴ, δεῖται θρησκείας, πολιτείας καὶ φιλοσοφίας εἰς πλήρωσιν καὶ θεραπείαν τῶν θρησκευτικῶν, πολιτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ἀναγκῶν αὐτῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πᾶσα θρησκεία, πᾶσα πολιτεία καὶ πᾶσα φιλοσοφία ἰκανὴ εἰς πλήρωσιν αὐτῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης. Μόνη δὲ ἡ ἀληθὴς θρησκεία πληροῖ τὴν θρησκευτικὴν ἀνάγκην ἢ πολιτεία τὴν πολιτικὴν καὶ ἡ φιλοσοφία τὴν φιλοσοφικὴν ἀνάγκην. Μία ἡ κοινωνικὴ οὐσιωδῶς ἀνάγκη, ἡ τῆς εὐδαιμονίας, μία καὶ ἡ ἀλήθεια ἢ ταύτην πληροῦσα, διὰ τριῶν τρόπων ἐκδηλουμένη τε καὶ ἐπενεργοῦσα εἰς θεραπείαν τῆς τριπλῆς ἀνάγκης τοῦ ἀνθρώπου. Δέδεικται δὲ ὅτι μία Ἀλήθεια ἢ τὴν μίαν ἡμῶν οὐσιωδῶς ἀνάγκην θεραπεύουσα ταυτίζεται μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει συμφωνία πλήρης. Ἐν τῷ Χριστῷ ὁ ἀνθρώπος ἀνευρίσκει τὴν θρησκείαν, τὴν πολιτείαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, αἱ ὁποῖαι θεραπεύουσι τὰς θρησκευτικὰς, πολιτικὰς καὶ φιλοσοφικὰς αὐτοῦ ἀνάγκας.

Τὸ παρὸν τῆς ἀνθρωπότητος ἐμφαίνει σύγχυσιν καὶ ἀταξίαν καὶ σύγχρουν φρονημάτων θρησκευτικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνταγωνίζονται τὰ θρησκευτά, τὰ πολιτεύματα τὰ φιλοσοφήματα κατ' ἀλλήλων. Ἡ κοινωνικὴ φύσις τοῦ ἀνθρώπου διατελεῖ ἐν ἀγωνιώδει καταστάσει· ὅσα πιστεύει θρησκευτικῶς, ἀποκρούει φιλοσοφικῶς καὶ θεωρεῖ ταῦτα πρακτικῶς ἀνεκτέλεστα. Διχωρίζει οὐσιαστικῶς τὴν φιλοσοφίαν ἀπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῆς πολιτείας καὶ διακρεῖ καὶ συγκροτεῖ ταύτας ἐπὶ κακοδαιμονία τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀποπλανήσεις, πόλεμοι, ἐπαναστάσεις, μετατροπαί, ἀλλοιώσεις, συνιστῶσι τὸ παρὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλ' οὐχὶ οὕτως ἔσται καὶ τὸ κοινωνικὸν τῆς ἀνθρωπότητος μέλλον, ὅπου ταν γνωσθῇ ὁ Χριστὸς ὑπὸ μίαν τριαδικὴν αὐτοῦ φύσιν: τὴν θρησκευτικὴν, τὴν πολιτικὴν, τὴν φιλοσοφικὴν, ἐπιγνωσθῇ οὗτος καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας φιλοσοφίας τε καὶ πολιτείας ἐπικρατήσωσι. Μία

θρησκεία, μία φιλοσοφία καὶ μία πολιτεία, ἡ τῆς ἀληθείας, ἐν ἐνότητι ὀδηγήσουσι τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸ ὑψιστον τέλος αὐτῆς, πᾶσαι δὲ αἱ θρησκείαι, αἱ φιλοσοφίαι καὶ αἱ πολιτεῖαι τοῦ ψεύδους καταργηθήσονται. Πάντων ἀνθρώπων αἱ καρδίαι συναντηθήσονται ἐν τῇ ἐπιγνωσει τῆς Ἀληθείας καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ τῇ ἐκτελέσει τοῦ Ἀγαθοῦ, ἐξωτερικῶς δὲ πάντων αἱ ἐνέργειαι συμφωνήσωσιν ἐν τῷ Δικαίῳ καὶ τῇ κατ' αὐτὸ πράξει. Ἡ βασιλεία τῆς Ἀληθείας, τοῦ Καλοῦ, τοῦ Ἀγαθοῦ, τοῦ Δικαίου καὶ τοῦ Καλοῦ ἔσται πλήρης, οἱ δὲ ἀνθρώποι ἐπιδώσουσιν ἐν ταῖς ἐργοῖς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀρετῆς ἐν ὁμονοίᾳ τε καὶ ὁμοφωνίᾳ μετ' ἀλλήλων καὶ συνεργασίᾳ αὐτῶν ἐπ' ἀγαθῷ. Εἰ ὁ κόσμος εἶναι ἔργον πανσόφου διανοίας σκοπόν τινα ἐπιδικούσης διὰ τῆς δημιουργίας τούτου, ὁ σκοπὸς οὗτος ἄλλος δὲν εἶναι ἢ ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ συνάντησις δὴλον ὅτι πασῶν τῶν πεπραγμένων βουλήσεων μετὰ τῆς ἀπειρου βουλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ τελείᾳ βουλή, καὶ ἐν τῷ τελείῳ ἔργῳ τῷ πεποιημένῳ κατ' αὐτήν. Ἀλλὰ δεδεικται, ὅτι τελικὴ τοῦ Θεοῦ βουλή εἶνε ἡ ποιήσις ἀνθρώπου ἰσοθέου. Τελικὸν δὲ ἔργον τοῦ Θεοῦ τὸ συνᾶδον τῇ τελικῇ αὐτοῦ βουλή, εἶνε ἀνθρώπος ἰσόθεος κατ' ἀλήθειαν καὶ τοιοῦτος εἶναι ὁ Χριστός. Ἄρα ἡ ἀναγνωρίσις παρὰ πάντων τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ ὑποταγὴ εἰς τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ἀναγνωρίσις εἶναι τῆς τελείας τοῦ Θεοῦ βουλῆς καὶ τοῦ τελείου ἔργου, καὶ ὑποταγῆ εἰς τὸν Θεόν. Οὕτω πάντα ἔσονται ποτε ὑποταγμένα τῷ Θεῷ τελείως. Τάξις ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ πλήρης ἀποκαλυφθήσεται ἐν τῷ μέλλοντι τῆς ἀνθρωπότητος βίῃ, ἡς ἀρχὴ καὶ κέντρον ὁ Σωτὴρ. Τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶν γόνυ κάμψει καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογηθήσεται ὅτι εἰς Ἄγιος, εἰς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δόξα Θεοῦ Πατρὸς.

ΣΩΤ. Δ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

ΓΙΩΣ ΝΑ ΣΕ ΛΗΣΜΟΝΗΣΩ;

Τ' ἀγέρι ποῦ φυσᾷ γλυκὰ μεσ' τὰ ξανθὰ μου τὰ μαλλιά, Ἄχ! πῶς μοῦ μοιάζει, ἀγάπη μου, τὸν ἀναστεναγμὸ σου, Καὶ τὸ γλυκὸ σου φίλημα καὶ τὴν οὐράνια σου λαλιά, Σὰν νὰ μοῦ λῆ: —Φέρνε με συχνὰ στὸ λογισμό σου!

Ἄχ! πῶς μοῦ μοιάζουν, μάτια μου, τὰ γκαρδιακά σου [τὰ φιλιὰ, Καὶ τὴν οὐράνια σου φωνή, τὸν ἀναστεναγμὸ σου, Τὰ κύματα τῆς θάλασσας ποῦ σβουοῦνται 'στὴν [ἀχρογαλιά, Σὰν νὰ μοῦ λένε: —Ἐχε με στὸν ὕπνο, στ' ὄνειρό σου!

Καὶ τὰ τραγοῦδια τὰ γλυκὰ, ποῦ λέν 'στὰ δέντρα τὰ [πουλιά, Καὶ τ' ἀστρα ποῦ κρυφομιλοῦν καὶ τὸ νερὸ τῆς βρύσης, Ὅλα, μοῦ μοιάζουν, κόρη μου, τὴν ἐδικὴ σου τὴ λαλιά, Καὶ μὲ παράπονο μοῦ λένε: — Νὰ μὴ μὲ λησμονήσης!

Νῆξερές πῶς μοῦ φαίνεται μακρὰ σου ἔρμ' ἢ ξενητεία !
 Ὅλα χωρὶς ἐσένα ἔδω τὴν ἐμμορφίαν τοὺς χάνουν,
 Τὴν ἐμμορφίαν ποῦ δύναται νὰ γύση μιὰ σου, μιὰ ματιά.
 Νῆξερές πῶς τοῦ χωρισμοῦ οἱ καῦμοι θὰ με μαράνουν !

Ἴσως, μπορῶ νὰ μαρανθῶ, καὶ νὰ σθυσθῶ σὰν τὸν ἄρρο,
 Μπορῶ σὰν ἄστρο νὰ χαθῶ, σὰν σύγγερο ν' ἀχνίσω,
 Νὰ ξεψυχίσω ὁ δύστυχος κ' ἐγώ, σὰν ἄνθρωπος μπορῶ...
 Ὅμως ἐσένα, ἀγάπη μου, πῶς νὰ σὲ λησμονήσω ;

Κ. Δ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ἀφ' οὗτου τὸ βασίλειον τῶν θαυμάτων τοῦ ὑπνωτισμοῦ ἤρχισε νὰ ἐξετάζεται καὶ ὁσημέρην ἐμβριθέστερον νὰ διερευνᾶται ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, ἀνεγνωρίσθησαν πολλὰ ψυχολογικὰ φαινόμενα, ἀτινα πρότερον ἐθεωροῦντο ὡς μῦθοι καὶ ἀποκημάτια τῆς φαντασίας. Διηγήσεις περὶ θαυμάτων ἀπιστέυτων, καθὼ ἀντιβαινόντων εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως, καθίστανται σήμερον πιθανὰ καὶ πιστευτά. Οὕτω λ. χ. περιηγηταὶ τινες τῶν Ἰνδιῶν διηγοῦνται ἡμῖν ὅτι οἱ Ἰνδοὶ ἀσκηταί, οἱ καλούμενοι Ἴγγοι, δύνανται νὰ ἐνταφιάζονται ἐπὶ πολλὸν χρόνον τεθαμμένοι ἐν τῇ γῆ, χωρὶς νὰ ἀποθνήσκωσι.

Τὴν πρώτην καταπληκτικὴν καὶ ἀπίστευτον εἶδησιν περὶ τῆς θαυματουργικῆς δυνάμεως τῶν Ἰνδιῶν ἀσκητῶν ἔφερεν εἰς τὴν Ἑσπερίαν ὁ Γερμανὸς Μαρτίνος Χονιγβέργερ, ὅστις ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἶχε χρηματίσει αὐλικὸς ἰατρός Ἰνδιῶν ἡγεμόνων. Ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ τῷ ἐπιγραφομένῳ «Καρποὶ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς», διηγεῖται περὶ τοῦ ἀνωτέρω θαύματος τὰ ἑξῆς :

«Ὁ Ρεντζιτ-Σιγγ εἶχεν ἀκούσει πολλὰ περὶ τῆς θαυματουργοῦ δυνάμεως ἐνὸς Σαδῆ εἴτε Ἰόγγου (βραχμαῖος ἀσκητοῦ) ζῶντος ἐπὶ τῶν ὀρέων. Πρὸς τοὺς ἄλλοις, ἤκουσεν ὅτι ὁ ἀσκητὴς οὗτος ἐκέκτητο τὴν ἰκανότητα νὰ περιπίπτῃ ἐκουσίως καὶ κατ' ἀρέσκειαν εἰς ἀσφυκτικὴν τινα κατάστασιν, ὁμοίαν πρὸς τὸν θάνατον, καὶ νὰ μένῃ ἐπὶ μῆνας ὑλοκλήρους τεθαμμένος ἐν τῇ γῆ χωρὶς νὰ μεταπίπτῃ εἰς τὸν ἀληθινὸν θάνατον, εἴτα δὲ ἐξορτυτῶμενος νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν. Ὁ ρηθεὶς ἡγεμόνων, ὅστις ἐθεώρει τὸ θρυλλούμενον τοῦτο θαῦμα ὡς παντελῶς ἀδύνατον, προσεκάλεσε τὸν ἀσκητὴν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Λαχῶρ καὶ λαβὼν πάντα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἐξέλεγγιν πάσης ἐνδεχομένης ἀπάτης διέταξεν αὐτὸν νὰ ἐκτελέσῃ ἐπὶ παρουσίᾳ του τὸ θαῦμα τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως. Ὁ Ἰόγγος ἐξέτέλεσε τὸ πείραμα καὶ ἐπέπεσε εἰς τὴν ἀσφυκτικὴν ἐκείνην κατάστασιν τὴν καθ' ὅλα ὁμοίαν πρὸς τὸν ἀληθινὸν θάνατον. Τὸ σῶμα του, ἀφοῦ ἀπώλεσε προφανῶς πᾶν ἔχνος ζωῆς, περιετυλίχθη ἐν τῇ σινδῶνι παρουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνου καὶ τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὸν αὐλικῶν, καὶ ἐπιτεθείσης τῆς ἡγεμονικῆς σφραγίδος ἐνετέθη εἰς ζυλί-

νην κιβωτὸν τὴν ὁποίαν ἔπειτα ὁ ἡγεμὼν ἰδιοχείρως ἐκλείσει δι' ἰσχυροῦ κρεμαστοῦ κλειθροῦ μετὰ ταῦτα ἐκομίσθη ἐξω τῆς πόλεως εἰς τὸν κῆπον τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἐτάφη, ἐπὶ τοῦ τάφου ἐσπάρη κριθή, περὶ δὲ ὠκοδομήθη τεῖχος καὶ ἐτέθησαν φρουροί. Ἡ ἀναβίωσις τοῦ νεκροῦ ἐμελλε νὰ γείνη κατὰ τὰ συμπεφωνημένα τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν. Τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνου, τῶν αὐλικῶν, τοῦ στρατηγοῦ Βεντούρα καὶ τινῶν Ἀγγλῶν, ἔτι δὲ καὶ Γερμανοῦ τινος ἰατροῦ, ἀνασκαφείσης τῆς κιβωτοῦ καὶ ἀνοιχθείσης, ἀνευρέθη ὁ Ἰνδὸς ἀσκητὴς ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει διατελῶν, ἐν ἣ εἶχεν ἐνταφιασθῆ — ψυχρὸς, νεκρωμένος καὶ ἄπνους. Εἰς φίλος μου ἐκ τῶν ἐκεῖ παρευρέθοντων μοὶ ἔλεγεν ὅτι ἂν δὲν ἔβλεπον ἰδίῳις ὄμμασι μετὰ τόσων κόπων καὶ μόχθων οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀσκητοῦ, ἂν δι' ἰσχυρᾶς θερμότητος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ δι' ἐμφυσήσεων ἀέρος εἰς τὰ ὄτα καὶ τὸ στόμα, καὶ δι' ἰσχυρᾶς τριβῆς τοῦ ψυχροῦ σώματος, δὲν ἐπανεφέρον αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν, δὲν θὰ εἶχον οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν περὶ τὰς ἀληθείας ταῦ πράγματα.

Ἄλλως τε τὸ πείραμα τοῦτο τοῦ ἀνάτου καὶ τῆς ἀναβιώσεως, ὅπερ περιέγραψεν ὡς ἀνωτέρω ὁ Γερμανὸς περιηγητὴς, δὲν ἦτο τὸ μόνον ἐκτελεσθὲν ἐπὶ παρουσίᾳ μαρτύρων ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ἀσκητοῦ, ἀλλ' ἐπανελήθη πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ ἐξετελέσθη πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας, ὡς μαρτυροῦσι καὶ ἄλλοι περιηγηταὶ τῶν Ἰνδιῶν. Τὸ αὐτὸ ἀκατανόητον θαῦμα διηγεῖται περὶ ἄλλου τινὸς Ἰνδοῦ ἀσκητοῦ ὁ ἀνακαλύψας τὸν ὑπνωτισμὸν Βαϊδ, ὅστις στηρίζει τὴν περιγραφὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μαρτυρίας Ἀγγλοῦ τινὸς ἀξιωματικοῦ καὶ διπλωμάτου. Καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρω περιπτώσει, ἐλήφθησαν πάντα τὰ δυνατὰ μέσα πρὸς ματαίωσιν πάσης ἐνδεχομένης ἀπάτης. Χάριν αὐστηροτάτης ἐπαγρουπνήσεως, ὁ ἡγεμὼν ἀπέστειλε δύο λόχους τῆς σωματοφυλακῆς του παρὰ τὸν κῆπον ἐνθα ἐτάφη ὁ ἀσκητὴς καὶ ἔταξε παρὰ τὸν τάφον 4 φρουράς. Ἀφοῦ παρῆλθεν ἡ ὀρισθεῖσα προθεσμία καὶ ἠνεώχθη ὁ τάφος ἀνευρέθη ἡ περιέχουσα τὸν νεκρὸν σωρὸς ἀβλαβῆς, καὶ τὰ κλειθρα καὶ αἱ σφραγίδες ἐν τάξει. Ὁ σάκκος, ὁ ἐγκλείων τὸ ἄπνουν σῶμα, ἦτο κεκαλυμμένος ἐξ εὐρώτος, τὰ σκέλη καὶ οἱ βραχίονες τοῦ τεθαμμένου ἦσαν χαλαροὶ καὶ ρυτιδῶδεις, ἡ κεφαλὴ κεκλιμένη ἐπὶ τοῦ ὤμου ὁ παρευρεθὴς ἰατρός ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ σφυγμὸς ἦτο ἐντελῶς πεπαυμένος. Ὅπως ἀναζωογονηθῆ ὁ Ἰόγγος περιεγύθη μὲ ὕδωρ καὶ ἐτριβῆ ἰσχυρῶς. Ἐπειτα ἐτέθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ θερμότατον ἐμπλαστρον ἐξ ἀλεύρου, ἀφῆρέθησαν τὰ βαμβάκια πώματα ἐκ τῶν ρωθῶνων καὶ τῶν ὠτων, καὶ ἀπεισάσθησαν μετὰ μεγάλου κόπου αἱ συγκεκολλημένα σιαγόνας. Μετὰ ταῦτα ἐτριβῆσαν ἐλαφρῶς τὰ βλέφαρα μὲ τετηγμένον βούτυρον, ἠνεώχθησαν οἱ ἄμυροὶ καὶ ἀτενεῖς ὀφθαλοὶ τοῦ ἀσκητοῦ. Ἦδη, τὸ σῶμα ἤρχισε σπασμωδικῶς νὰ κινῆται ἢ ἀναπνοῇ

καὶ ὁ σφυγμὸς ἐπανῆλθεν, καὶ τὰ μέλη δὲ ἤρξαντο οἰδαινόμενα καὶ στρογγυλούμενα. Τέλος ἀνέλαβον καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τὴν φυσικὴν διαύγειαν, καὶ ὁ ἀσκητὴς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ πρώτη ἐρώτησις τοῦ ἀναβιώσαντος, ἢ ἀπευθυνθεῖσα πρὸς τὸν ἡγεμόνα, ἦτο «Πιστεύεις τώρα ;» Ἡ φωνὴ του ἦτο κατ' ἀρχὰς ἀσθενεστάτη καὶ μάλιν ἀκουστή, ἀλλ' ἤδη μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐνεδυναμώθη, οὕτως ὥστε ἠκούετο ὑπὸ πάντων τῶν παρισταμένων.»

Ἐν τῇ «Περιγραφῇ ἐνὸς ταξιδίου εἰς Ραϊνάρραν ἐν ἔτει 1835» ἦν παρέχει Ἀγγλος τις ἀξιωματικὸς, εὐρίσκειται ἐτέρα διήγησις ὁμοίου τινὸς θαύματος. Κατὰ τὴν διήγησιν ταύτην, Ἰνδὸς τις ἀσκητὴς, τριηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, περιώδευεν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ὑπεβάλλετο ἀντι ἀμοιβῆς εἰς τὸ ἀνωτέρω περιγραφὴν πείραμα τῆς νεκρᾶναστάσεως. Ἐν τῇ περιπτώσει, ἦν περιγράφει ὁ Ἀγγλος περιηγητῆς, ὁ ἐν λόγῳ ἀσκητὴς ἀφοῦ ἐπέπεσε εἰς τὴν ἀσφυκτικὴν κατάστασιν, τὴν καθ' ὅλα ὁμοίαν πρὸς τὸν πραγματικὸν θάνατον, ἐκομίσθη εἰς μικρὸν τινὰ λίθινον οἰκίσκον, καὶ ἐτάφη ἐν λαζευτῷ τάφῳ ὀρυγμένῳ ἐντὸς τοῦ οἰκίσκου, εἴτα δὲ ἐκλείσθη ὁ τάφος μὲ δύο βαρεῖας πλάκας. Μετὰ ταῦτα ἡ θύρα τοῦ οἰκίσκου ἀποτειχισθεῖσα ἐκλείσθη, καὶ ἐξώθεν αὐτῆς ἐτέθη φρουρά. Μετὰ ἕνα μῆνα, διορυχθέντος τοῦ τεῖχους καὶ ἀνοιχθέντος τοῦ τάφου, ὁ Ἰνδὸς εὐρέθη ἐν τῇ αὐτῇ θέσει καὶ τῷ αὐτῷ σχηματισμῷ, ὡς εἶχεν ἐνταφιασθῆ. Τὸ σῶμα ἦτο συνεσταλμένον καὶ ἐρρυτιδωμένον, τὰ γόνατα πιεσισμένα πρὸς τὸν πῶγονα, οἱ δὲ ὀδόντες τοσοῦτον ἰσχυρῶς συνεσφιγμένοι, ὥστε μετὰ μεγίστης δυσκολίας κατωρθώθη ν' ἀποσπασθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων αἱ σιαγόνες καὶ ν' ἀνοιχθῆ τὸ στόμα ! Ἐφαρμυσθέντων τῶν πρὸς ἀναζωογονήσιν αὐτοῦ ἀναγκαίων μέσων, ὁ πρὸ μικροῦ νεκρὸς ἔτι ἀνέλαβεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀλλὰ πολὺ βραδέως τὰς δυνάμεις ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μετὰ τινα χρόνον ἐφάνη πρόθυμος νὰ ὑποβληθῆ ἐκ νέου εἰς τὸ φοβερὸν τοῦτο πείραμα, καὶ μάλιστα τὴν φορὰν ταύτην δι' ἐν ὀλόκληρον ἔτος.

Περὶ τοῦ ἀσκητοῦ τούτου διεβεβαίου ὁ ὑπουργὸς Ρατζῆ Ττιαν-Σιγγ, ὅτι μίαν φορὰν ἐκράτησεν αὐτὸν ἐπὶ τέσσαρας ὀλοκλήρους μῆνας τεθαμμένον ἐν ὑπογείῳ τινὶ κρύπτῃ, θέλων δὲ νὰ βεβαιωθῆ περὶ τῆς μυστηριώδους ταύτης μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου καταστάσεως ἐξῆρσεν αὐτοῦ τὸν πῶγονα κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ὁ πῶγον τοῦ Ἰνδοῦ ἦτο ἐξυρισμένος, ὅπως πρὸ τεσσάρων μηνῶν. Ὅμοια πείραματα ἐγένοντο μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας καὶ ὑπὸ ἄλλων Ἰνδιῶν ἀσκητῶν ἐν Τζεσρότα, ἐν Ἀμριτῖρ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πολλῶν Ἀγγλῶν ἐν Ἰνδοστάν.

Οἱ Ἰνδοὶ ἀσκηταί, εἴτε ὡς συνήθως ὀνομάζονται οἱ Ἰόγγοι ἔχουσι ὀρισμένην τινα μέθοδον, καθ' ἣν προπαρασκευάζονται πρὸς τὸ πείραμα τοῦτο τοῦ θανάτου, ὑποβάλλονται δὲ εἰς μικροχρονίους καὶ ἀπιστέυτους ἀσκήσεις μέχρις οὐ ἀποκτήσωσι τοσαύτην κυριαρχίαν ἐπὶ τοῦ ἑαυτῶν σώματος.

Ἀκόμη καὶ εἰς χειρουργικὰς ἐγχειρίσεις ὑποβάλλονται ὅπως γείνωσιν ἀπόλυτοι κύριοι καὶ ἐξουσιασται τῶν μελῶν των. Οὕτω λ. χ. τέμνουσι τὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν των ταινίαν, οὕτω δὲ ἀποκτῶσι δι' ἀσκήσεων τὴν ἰκανότητα οὐ μόνον νὰ ἐκβάλλωσιν τὴν γλῶσσαν μακρὰν ἐκ τοῦ στόματος ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποσύρωσιν αὐτὴν τόσον βαθύως ἐντὸς αὐτοῦ, ὥστε νὰ καλύπτωσι δι' αὐτῆς ἑσῶθεν τὰς ἐν τῷ φάρυγγι κοιλότητας τῆς ρινὸς, ὅταν μέλλωσι νὰ ἐνταφιασθῶσιν. Ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ ὑποβάλλονται εἰς ὀρισμένην λιτοτάτην διαίταν, καθ' ἣν ζῶσι κυρίως διὰ γάλακτος, εἴτα δὲ δι' ἄλλων μέσων, τῶν ὁποίων τὴν περιγραφὴν παραλείπομεν ἐνταῦθα, καθιστῶντων τὸ σῶμα των ἰκανὸν νὰ ὑποστῇ τὸ ἐπικίνδυνον τοῦτο πείραμα. Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πείραματος, ὁ Ἰόγγος κἀθηται ὀκλαδὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, στρέφει πρὸς τὰ ἑσῶ τὴν γλῶσσαν ἐπὶ τοῦ φάρυγγος, διασταυροῦ τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους του κρατεῖ τὴν ἀναπνοὴν του καὶ συγκεντρῶν ὅλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν εἰς ὀρισμένον τι ἀντικείμενον ἐμπίπτει εἰς καταπληκτικὴν κατάστασιν, ὁμοίαν τῇ τῶν ὑπνωτιζομένων.

Κατὰ τὴν ἀναζωογονήσιν, ἢ πρώτην φροντίς τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰόγγου εἶναι νὰ ἀνοιξῶσι τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ νὰ ἐλύσωσι διὰ τῶν δακτύλων τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰ ἔξω. Εἴτα καταλύπτουσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μὲ ζεστὸν ἀρωματωδὲς ἐμπλαστρον ἐξ ἀλεύρου ὀσπρίων, συγχρόνως δὲ εἰσάγουσιν ἀέρα εἰς τοὺς πνεύμονας αὐτοῦ, ἀφοῦ πρότερον ἐξαγάγωσι τὰ κίτρινα πωμασμάτα, ἅτινα ἀπέφρασσον τοὺς ρῶθνας καὶ τὰ ὄτα. Καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα δὲν παύουσι νὰ τριβῶσιν ἰσχυρῶς τὸ σῶμα τοῦ Ἰόγγου, μέχρις οὐ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπαναφέρουσιν αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν.

(Ἐπεται τὸ τέλος). .

Γ. Σ.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΕΠΑΡΧΙΟΤΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΥ

Ἐν ταῖς ὁδοῖς. — Ἐν κομειδύλλιον. —

Ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως. — Τὸ Νέον Φάληρον. —

Κύριε Συντάκτη.

Ἐσχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐπισκεφθῶ πρὸ τινῶν ἡμερῶν τὴν πόλιν σας, ἀφοῦ ἐπὶ δέκα ἡδὴ ἔτη ἔζησα μακρὰν αὐτῆς, ὅπου αἱ ἀλλεπάλληλοι κυβερνήσεις μὲ εἶχον στείλει εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων μου. Ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπετε, ἐπεθύμουν νὰ σας στείλω ἐντεῦθεν τὰς ὁδοιπορικὰς μου ἀναμνήσεις, ἃς κατώρθωσα νὰ συλλέξω ἐκ τῆς βραχείας ἐν τῇ ὑμετέρᾳ πόλει διαμονῆς μου.

Νὰ σας περιγράψω ἐν ἐκτάσει ἢ καὶ ἐν συντόμῳ τὸ ταξεῖδιον δι' οὐ ἐπλησίασα ὑμᾶς, δὲν μοὶ φαίνεται τόσον κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν προε-

θέμην γραφίας τὰς σημειώσεις ταύτας. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀφίεται εἰς τοὺς περιηγητάς, οἵτινες ἐκ συστηματος γράφουσι πᾶν ὅ,τι εἶδον, ἤκουσαν καὶ ἔφαγαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀναχωρήσεως των μέχρι τῆς εἰς αὐτὴν ἐπανοδου των. Ἐγὼ κάτοικος ἄλλοτε τῶν Ἀθηναίων καὶ ζωηρὰς εἰσέτι τὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀναμνήσεις μου κατέχων, ἐδραζάμην τῆς μικρᾶς ἀνακρωτικῆς ἀδείας, ἣν οἱ προϊστάμενοί μου εὐγενῶς μοὶ παρεχώρησαν, καὶ ἔσπευσα νὰ ἐπανιδῶ τὴν πόλιν ἐκείνην, ἥτις μόνη δύναται νὰ παραστῇ εὐπρόσωπος ἀπέναντι τῶν πολυπληθῶν καὶ ὠραίων μεγαλοπόλων τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος.

Ὁ σιδηρόδρομος συρίζει. Ὁ ὑπάλληλος ἀκούεται φωνάζων: «Ἀθῆναι, πέντε λεπτά». Ἀπαράλλαχτα ὡς ἐὰν ἔλεγε: «Χαρβάτι, δύο δευτερόλεπτα». Ἀλλ' αἱ Ἀθῆναι δὲν διεμαρτυρήθησαν, φαίνεται, κατὰ τῆς ταπεινώσεως, ἣν ὁ ὑπάλληλος ἐκείνος ἠθέλησε νὰ προσάψῃ αὐταῖς, καὶ ἄνευ περαιτέρω ἐξηγήσεων, μᾶς ἐδέχθη εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἀποστείλασα ἡμῖν πρὸς ὑποδοχὴν τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἀρκειτοῦς ἀμαξηλάτας, ἐφ' ὧν πράγματα καὶ ἀνθρώποι ἐπεβιδάσθημεν διὰ τὰ καταλύματά μας.

Ἀφοῦ ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς ἀνεπαύθη ἐν τῷ ξενοδοχείῳ μου, τὴν θῆν ὠραν μ. μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐξῆλθον εἰς περίπατον. Κόσμος πολὺς εἰς τὰς ὁδοὺς, εἰς τὰς πλατείας, εἰς τὸν ἵπποσιδηρόδρομον. Αἱ παραμάνη δὲν λείπουν, δύο τρία μικρὰ τὰς ἀκολουθοῦν, ὀλίγον περαιτέρω στρατιωταῖ τινες ἀποθαυμάζουσι τὰ κάλλη των, μακκρίζοντες τὰ θηλάζοντα βρέφη των, δεσποινίς ἐρυθροφοροῦσα (ὄχι φεσοφοροῦσα) σπεύδει ἄγνωστον πού, ἀκολουθουμένη παρὰ κυναρίου κωδωνίζοντος ἐρρήθιμου, πρὸς τὸ ὅποιον στρέφει συχνάκις τὸ βλέμμα μήπως πατήθῃ καὶ προσβληθῇ ἢ φιλοτιμία του, ἀφοῦ τὴν τιμὴν του τὴν θεωρεῖ πολὺ σεβαστοτέραν τῆς ἰδικῆς τῆς, δύο ἢ τρεῖς λιμοκοντόροι ρομαντζάροντες... ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς Ὀμονοίας, φιλάρχαιοι εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε κρατοῦσι ρόπαλα εἰς χεῖρας εἰς ἀνάμνησιν τῶν παλαιῶν μας προγόνων, ἀδιάφορον ἂν τὰ ρόπαλα εἶναι παλαιοντολογικῆς συνθηείας, ποιητῆς δυσμόρφου ἑξωτερικοῦ, ἰδιορρυθμοῦ βαδίσματος ἄνευ δικαιώματος ἐνσκήψας, κατὰ τὴν φράσιν περιπατοῦντος τινος, ἐν μέσῳ τῆς πλατείας καὶ ἐκεῖ σκληρῶς ἐπίδειξιν τὴν παροῦδιαν του ἐπὶ ὠρας πολλὰς ἵνα ἀρυσθῇ ἐμπνεύσεις ἐμμέτρους ἀλλ' ἀμέτρων στροφῶν, σάλι προϊσορικότων κυματίζων ἐπὶ τῆς ῥάχους ἐπίμονου τινὸς ὀπαδοῦ τοῦ παλαιοῦ συρμοῦ, προκαλοῦν τὸν οἰκτον τοῦ παρισινοῦ ἱματισμοῦ, κύριόν τινα συνοδεύοντα δι' ὄλων τῶν κινήσεων τοῦ σώματός του, τῶν ποδῶν του τὸ τακτικὸν ἀνοιγόκλεισμα, καθηγητήν, ὡς μοὶ εἶπον ἐκ περιεργείας ἐρωτήσαντι, σὺν σ α π ο κ α ρ α θ ο λικνιζόμενον εἰς τὴν μεγαλήτεραν μ π ο υ ν α τ σ α ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου, φίλον ὡς ἔμαθον κατόπιν τοῦ ἀρειμανίου καὶ ὑπερηφάνου βαδίσματος, ἀξιωματικούς τινὰς ἐκπληροῦντας τὸν προορισμὸν

των: σύροντες τὰ ξίφη των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, προσβλέποντες δ' ἀτενῶς ἐπὶ τῶν παραθύρων, τέλος εἰς συμπλήρωσιν τῶν ἀθηναϊκῶν περιπάτων, μουσικὴν ἐπὶ περιπέρου στρατιωτικὴν, παικνίζουσαν τὸ «Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγυζμένη» τὴν θῆν ὠραν μ. μ., τὴν ὠραν δηλ. καθ' ἣν πλημμυρίζουσιν οἱ δρόμοι καὶ αἱ πλατεῖαι ἀπὸ περιπατητάς, ἀρχαμένην δὲ λεπτά τινα μετὰ τὴν μεσημβρίαν (!) εἰς ἐπήκοον τῶν πέριξ δένδρων καὶ ἀρκειτῶν χαρινίων. Καὶ εἰς ἑλληνοπρεπῆ συμπλήρωσιν τῆς ἀθηναϊκῆς ταύτης εἰκόνης, ὁ διάσημος ποιητὴς, ὁ νέος **Ρήγας Φεροραῖος**, μετὰ τὴν μικρὴν του καὶ πολὺντυχον φουστανέλλα, ἐνεθουσία τοὺς πολυπληθεῖς ἀκρατάς του κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τῆς δουλείας, ἀνακηρύττων τὴν ἐλευθερίαν ἀπανταχοῦ τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν ταχεῖαν πραγματοποίησιν τῆς **Μ ε γ α λ ῆ ς Ἰ δ ε ἰ α ς** — ἀντὶ πεντάρης.

Αὐταῖ ἦσαν αἱ ἐντυπώσεις μου, ἅς ἐκ τῶν πρώτων μου βλεμμάτων τῆς ἐσπέρας ἐκείνης ἐν τῇ ἐνδόξῳ πόλει τῆς Ἀθηνᾶς ἐσχίσματα.

Τὴν ἐσπέραν ἐδέχθη ἐπίσκεψιν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ μου παρὰ τινος φίλου μου, ὅστις ὑπῆρξε σχεδὸν καὶ ὁ ξεναγὸς μου κατὰ τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῆς αὐτοῦ διαμονῆς μου. Ἦτο ἀνάγκη νὰ διέλθωμεν κἄπως τὰς ὠρας μας. Τὸ θέατρον τῆς Ὀμονοίας ἦτο πολὺ πλησίον· παριστάνετο ἡ «Λύρα τοῦ γέρω Νικόλα» τοῦ κ. Δ. Κόκκου. Εἶχε τοσοῦτο διατυμπανισθῆ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς πρωτευούσης, τοσαῦτα προγράμματα εἶχον κολληθῆ ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ὁδῶν, ὥστε μετ' ἀνυπομονησίας ἀνεμένετο ἡ πρώτη αὐτῆ παραστάσις τοῦ τρίτου τούτου κωμειδουλίου, κατὰ τὴν χρονολογικὴν των σεεράν.

Μουσικὴ Δ. Κόκκου. Ὅταν κανεὶς κάμη μίαν κωμωδίαν, τὴν παραφορτώνει μετὰ κάμπόσα ἄσματα καὶ ἀνακλάθῃ ὁ ἴδιος — ἐκ φιλοτιμίας — νὰ τὴν τονίσῃ, καθήρτισεν ἐν κωμειδουλίου καὶ δύναται νὰ κληθῇ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης σκαπανεύς, πατήρ τῆς κωμειδουλιογραφίας ἐν Ἑλλάδι. Ἔως τῶρα δὲν ἐγνώριζον αἱ Ἀθῆναι τὸν κ. Κόκκον μουσικόν, ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ πληρώσωσιν ἀκριβᾶ εἰς τὸ θέατρον διὰ νὰ ἀκούωσιν τὴν... λύραν του. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις τῆς κωμωδίας; Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τὴν ἐννοήσωμεν· πλούσιός τις ἐδώρησεν εἰς πτωχὴν οἰκογένειαν πέντε χιλιάδας δραχμῶν (ἀριθ. 5,000) — οὔτε λίγα οὔτε πολλά. Ἔως τῶρα οἱ πλούσιοι τοῦ κόσμου ἐκύτταζον νὰ πάρουν καὶ τὰ ὀλίγα τῶν πτωχῶν ὑπάρχοντα, κατὰ τὸ ρητόν τοῦ Εὐαγγελίου «ἀπὸ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ». Ὁ κ. Κόκκος ἐγκαινιάζει νέαν κοινωνικὴν περίοδον, καθ' ἣν διὰ δωρεῶν τῶν πλουσίων πρὸς τοὺς πτωχοὺς, θὰ κατορθωθῇ ἡ κοινοκτημοσύνη καὶ ἡ ἰσότης. Ὁ γέρω Νικόλας ἄνευ οὐδενὸς ἀποχρῶντος λόγου καὶ χωρὶς ὁ ἴδιος νὰ τὸ ζητήσῃ, ἐξυπαῖ μίαν ἡμέραν καὶ ἐντὸς τῆς κασσέλας του εὕρισκει τὸν θησαυρὸν καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐπίστευσεν εἰς τὸ μάννα τῶν Ἑβραίων. Κρίμα τοῦ δὲν ἤξευρε τὸν εὐεργέτην συγγραφέα νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ θαυματουργόν!

Πέρασαν πολλάς ἡμέρας καὶ τὰ χρήματα ἐκόντεψαν νὰ σκωριάσουν εἰς τὸν κρυφῶνα των, ὁ δὲ γέρω Νικόλας μετ' ὅλον τὸ σεβαστὸν ἑξωτερικόν, μᾶς ἐφάνη ὀλίγον ἠλίθιος, μὴ γινώσκων τί νὰ τὰ κάμη καὶ ὑπάρχουσιν ἴσως εἰς τὰ τυφλὰ προσάγματα τοῦ κακοῦ αὐθέντου του, συνεπλάκη πρὸς τὴν οἰκογενεῖάν του διὰ τὴν φύλαξιν τῶν χρημάτων του, μετασχηματισθέντα — τίνι δικαιώματι; — εἰς τὸ μῆλον τῆς ἐριδος τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, ἀφοῦ δὲν ἐπρόκειτο παρὰ... ἐξ ἴσου νὰ τὰ καμαρώνωσι. Δὲν εἰξεύρω ἐὰν ἐσυνείθισα ἐν τῷ ἐπαρχιακῷ βίῳ καὶ ἐγνώρισα ἐκεῖ τὴν ἀυστηρότητα τῶν οἰκογενειακῶν ἡθῶν, ἀλλ' ὅταν εἶδον τὰ τέκνα τοῦ γέρω Νικόλα κρατοῦντα ράβδους ὑπεράνω τῆς ῥάχους τοῦ πατρὸς των, ὑπ' ἀκρατήτου κατελήφθη πόνου νομίσας ὅτι ἐπρόκειτο περὶ γενικῆς ἀναστατώσεως τοῦ θεάτρου νὰ δράζω καὶ ἐγὼ τὴν ράβδον μου, καὶ νὰ ἐπιτεθῶ κατὰ τοῦ κ. Κόκκου, ὡς τοῦ πρωταίτιου ὅλου αὐτοῦ τοῦ καυγᾶ καὶ τοῦ ἐν τῇ σκηνῇ θορύβου. Αἱ πέντε χιλιάδες δραχμαὶ νὰ εὐρίσκονταν εἰς τὴν κάσιν καὶ ἡ οἰκογένεια, ὡσεὶ ὁ διάβολος νὰ εἶχε μέσα τὴν οὐρανὸν του, νὰ ἦν ἑτοίμη νὰ κατακεραματισθῇ ἐν συρροῇ ἐγκλημάτων, πατροκτονίας, ἀδελφοκτονίας καὶ πλείστον ἄλλων τοιοούτων!

Τέλος πάντων ἐτελείωσε τὸ πολυθρύλητον κωμειδούλιον, ὅποτε ὁ φίλος μου ἐστράφη νὰ μ' ἐρωτήσῃ τὰς ἐντυπώσεις μου, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ κ. Κόκκος ἐστέφετο ἐπὶ τῆς σκηνῆς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του. «Διὰ τοῦ κωμειδουλίου τούτου, τῷ ἀπῆντησα, ὁ συγγραφεὺς ἀνακηρύσσεται κωμειδουλιοποιὸς φρικώδης, ἀστείος ἀνυπόφορος καὶ δεινὸς ἐγκληματίας». Εἰς τὴν λέξιν ταύτην ἐμβλέψας εἶδον τοὺς ὀφθαλμοὺς παρατυχόντος τινὸς κλητῆρος ἀστυνομικοῦ ἀτενεῖς ἐπὶ τοῦ δράστου. Τὸν ἐνεθάρρυνα, ἀλλὰ τὰ χειροκροτήματα τοῦ ἀνεκοψαν τὴν ὁρμὴν!

Βαυκαλιζόμενος δὲ ὑπὸ τῆς λιγείας μουσικῆς τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ μουσουργοῦ ἐπέστρεψα εἰς τὸ δωμάτιόν μου... σῶος καὶ ἀβλαβῆς ἀπὸ τὴν διατάραξιν ἐκείνην τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης τοῦ κύρ Νικόλα, καὶ σαφὸς ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου.

Τὴν ἐπαύριον τὸ ἐσπέρας, εἰς τὰς 6 μ. μ. νέα ἐπίσκεψις τοῦ χθεσινοῦ μου φίλου.

— Ποῦ θὰ ὑπάγωμεν;

— Εἰς τὸ Ζάππειον.

Ἴδου ἐν ὄνομα τὸ ὅποιον ὅτε ἡμῖν ἐδῶ δὲν ἤκουον οὐδὲλως. Δὲν δύναμαι νὰ περιγράψω τὴν εὐχαρίστησιν ἣν ἠσθάνθημεν μετὰ τὸ πρῶτον μου βλέμμα, ὑπερ ἔρριψα ἐπὶ τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ τῶν στύλων τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Δὲν εἰξεύρω ποῖος μου ἔδωκε τὸ δικαίωμα νὰ συντάξω τὴν περιγραφὴν τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ νὰ μὴ γράψω ὀλίγας λέξεις διὰ τὴν τοποθεσίαν ἐκείνην, μοὶ ἐφάνη ἀδικονικαὶ ἀφιλότιμον πράγμα, καὶ σήμερον ἔρχομαι νὰ προσφέρω τὸν λίβανόν μου εἰς τὴν περίφημον ταύτην πατρίδα τοῦ ἀρχαίου

ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς ἣν φύσις ἐδώρησε τὰς θαυμάσιον φυσικὰς καλλονὰς; ὑπὸ τοιαύτης ποιητικῆς αἴγλης περιβαλοῦσα αὐτάς, καὶ τοιαύτην τέχνην οἱ ἄνθρωποι.

Ἐκεῖ ἐνόησα τὰς Ἀθῆνας. Ἐκεῖ ἐνόησα διατί κατὰ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου, ἡ πόλις αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἐνσάρκωσις ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ μεγαλείου, ὅλης τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, ὅποτε ἡ καλλονὴ καὶ ἡ χάρις τῶν ποικίλων καὶ πολυχρῶμων αὐτῶν τοπειῶν ἐνέβαλε βαθμηδὸν ἐπὶ τῶν εὐτυχῶν κατοίκων τὴν μεγαλοφυίαν καὶ τὴν πρὸς τὰς ὠραίας τέχνας παγκοσμίως γνωστὴν εὐδοκίμησιν. Ἐκεῖ ἠρύσθησαν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Σωκράτης ὅλας τὰς φιλοσοφικὰς των θεωρίας, ἐκεῖ ἐνεπνεύθησαν οἱ περὶ τῶν Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα τοὺς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἰσότητά ἐρωτας αὐτῶν, καὶ ἐκεῖ οἱ μακκάριοι τοῦ Ὀλύμπου θεοὶ ἀπῆλυσαν παρὰ τῶν πιστῶν αὐτῶν λάτρων τῶν ὠραιοτέρων βωμῶν καὶ τῶν μεγαλοπρεπεστέρων ἱεροτελεστιῶν. Ὁ Παρθενὼν εἶναι ἡ φυσικὴ ἁρμονία τῆς ὠραίας φύσεως καὶ τῶν θνητῶν τῶν ἀπολαυόντων αὐτῆς, ὁ Παρθενὼν εἶναι ἡ μικρογραφία τῆς Ἀττικῆς, ἐν τῷ μικρῷ ὄγκῳ τῶν ἐρειπίων αὐτοῦ ἐγκρύπτεται ἡ ἱστορία καὶ ἡ δόξα τῶν ὑπὸ σκῆπτρον αὐτοῦ διατελεσασῶν ἑλληνίδων γενεῶν.

Καὶ ὅταν μακρὰν ἐκεῖ, εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῆς εὐδαίμονος ταύτης κατοικίας τοῦ πρώτου ἐπὶ τῆς ὑψηλοῦ ἐκπολιτισθέντος λαοῦ, εἶδον τὰ γαλα νὰ ὑδατα τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου περικυκλοῦντα τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἀθηνῶν ἀντίπαλον Αἰγίνα, μοὶ ἐφάνη ὅτι εἶδον τὴν Ἑλλάδα ὅλην, τὴν ὑπὸ ὀρέων κυανῶν καὶ ὑψιπεφῶν χωριζομένην ἀπὸ τῆς μῆς μέχρι τῆς ἄλλης γωνίας καὶ περιρρομένην πανταχόθεν ὑπὸ θαλασσῶν, ὡς ὑπὸ χρυσοῦ πλαισίου, ἐνῶ κατοπτρίζεται ὁ γλαυκὸς καὶ ἀπαράμιλλος τῆς Ἑλλάδος ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον οὐρανός. Καὶ ἂν ὁ Παρθενὼν εἶναι ἡ μικρογραφία τῆς Ἀττικῆς, ἡ Ἀττικὴ εἶναι ἡ μικρογραφία ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἣ αἱ μεγαλήτεροι καλλοναὶ τῆς φύσεως συνηνώθησαν ὅπως ἀποτελέσωσι τὴν εἰκόνα τῆς τοσοῦτον ἐννοηθείσης μεγαλοπρεποῦς καὶ πολυφέρου ἡμῶν γῆς. Καὶ βλέπων τὴν θάλασσαν ἐκείνην, ἔβλεπον τὴν πατρίδα μου, ἔβλεπον τὰ γαλανὰ αὐτῆς κύματα, ἄτινα παῖς ὢν πολλάκις εἶχον μετὰ τῶν φίλων μου ἐν κοινῇ εὐθυμῳ διασχίσει. Σήμερον ἔχει ἐντελῶς μεταβληθῆ ἡ θέσις αὕτη· ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε δὲν ἔβλεπε τις ἢ γαίης ἀκανθώδεις καὶ ξηρὰς, σήμερον ἐγείνεν ὁ ὠραϊότερος καὶ παρισινότερος περίπατος ὄλων ἐν Ἀθῆναις. Μόνον τὸ νεκροταφεῖον ἐὰν ἔλειπε, θὰ ἦτο καὶ ὁ ὑγιεινότερος.

Ἀλλ' ἡ δεινροφυτεία; Μόνον αὕτη δὲν εἶναι ἐπαρκής. Εἶναι ἐν γούστο τὸ ὅποιον διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν θὰ παρέλθουν ἀρκετὰ ἔτη. Βλέπων τις τὰς κεντρικωτέρας πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτευούσης στερομένης τῆς φυτείας ἐκείνης, ἦ τις μόνη δύναται νὰ παράσχῃ διαφορὰν τινα ἀπὸ τοῦ περιπάτου εἰς τὴν αὐλήν μας, οἰκτεῖρει τὸν

ευρωπαϊκὸν πολιτισμὸν μας. Οἱ λόγοι οὗτινες ἐτάχθησαν ἐκεῖ παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ὡς πλείσιον τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου τοπείου, μὲνον ἀκόμη ἀδενδρὸν καὶ ὄχροι, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀκακισθησίας καὶ τῆς βραβερότητος προγενεστέρων χρόνων.

Μεταβαίνων εἰς τὴν Ἀκρόπολιν κάμπτει τις τὴν ὁδὸν παρὰ τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Κακὴ ὄσμη πλήττει τὴν ὄσφρησίν του. Ἐν ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τούτων κεῖται χαμῆ, πρὸς ἀκριβεστέραν ἐξερεύνησιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν καλλιτεχνῶν. Οἱ νέοι Ἕλληνες, ἀντὶ παντός ἄλλου φόρου εὐγνωμοσύνης, ἐκριναν καλὸν νὰ τὸ ράνωσι μὲ ἀρκετὰ ἑλληνικὰ προϊόντα, διὰ νὰ διαμαρτύρωνται κατόπιν κατὰ τοῦ πλουσίου ἐκείνου Ἀμερικανοῦ, ὅστις ὑπεσχέθη ἡμῖν πλουσίαν ἀμοιβὴν δι' ἀγοράν του. Καὶ ἂν ἡ εὐγνωμοσύνη αὐτὴ ἔλειπε, τούλάχιστον ἡ ὑγεία ἀπῆτει τὴν περιφραξίν τοῦ πεπτοκότος τούτου μεγαλείου, διὰ νὰ μὴ ἀποτελεσθῆ ἐκεῖ ἀπόπατος, κατ' ἀπομίμησιν τῶν τοῦ κ. Χόρν.

* *

Ἄλλ' ἔπρεπε νὰ υπάγωμεν καὶ εἰς τὸ Νέον Φάληρον. Εἶναι μία ἐξοχὴ ἥτις διὰ τῶν δύο σιδηροδρόμων τῶν συνεχουσίων αὐτὴν μετὰ τῶν Ἀθηναίων, κατέστη ἀπλοῦς περίπατος ἀθηναϊκός. Ἄλλ' ὄλη ἡ ἑλληνικὴ μιζέρια ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὸ ἐντευνακτικὸν τῶν εὐγενῶν μας ἀριστοκρατικῶν, ὅπου μεθ' ὅλην τὴν ὑποστήριξιν ἢ τὸ κοινὸν παρέχει εἰς τοὺς δύο σιδηροδρόμους, μόλις χθὲς ἐσκέφθησαν νὰ κατασκευάσωσιν ἐκεῖ ἐν λεπτὸν μακροναίρι (ἐξέδραν—προβλήτα, —ἐφαλίδα(1) κτλ.) ἐνῶ πολλὰ τοιαῦτα ἔπρεπε νὰ ἔχουν γίνῃ ἤδη ὠραιότερα, εὐρύτερα καὶ μεγαλοπρεπέστερα. Ἡ δεινροφυτεία εἰς τὰ σπάργανά της. Καὶ τὸν ἐλάχιστον κόκκον φιλοτιμίας καὶ εὐφύας ἂν εἶχον ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ πολὺ ὠραιότερα θὰ διεσκέδαζεν ἐκεῖ ὁ κόσμος, καὶ περισσότερα κέρδη θὰ εἶχον αὐτοί. Ἄνθρωποι ὀπισθοδρομικοί, ἀρκοῦνται μόνον εἰς τὰ σημερινὰ ἔσοδα των.

Ἀλλὰ καὶ τὸ γ ο ὤ σ τ ο τὸ ἀριστοκρατικὸν δὲν φαίνεται τόσῳ καλλιεργημένον. Φάληρον θὰ εἶπῃ θάλασσα καὶ θάλασσα = λεμβοδρομία. Λεμβοδρομία εἶναι ἄγνωστος λέξις δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι. Δὲν εἶνε ἀνάγκη ἀνωτέρων ἐπεξηγήσεων.

Ἐάν, κύριε Συντάκτα, φρονεῖτε ὅτι εἶναι δυνατὸν δι' ὧν ἔγραψα νὰ ἀποβύσωμεν τὰ ὠτα πολλῶν αὐτόθι Ἀθηναίων, καὶ μεταβάλλωμεν τὸ κακῶς ἔχον, δημοσιεύσατέ τα· ἄλλως, ἀκούσατέ τα σεῖς μόνος.

Ἐν *** τῇ 1 Ἰουλίῳ 1891.

Εὐσεβέστατος
Γ. Χ. Β.

(1) Σ η μ. Δ ι ε υ θ. Περὶ τῆς ἀρμοδιωτέρας ταύτης ὀνομασίας ἐδόθη ἡμῖν παρὰ φίλου συνεργάτου φιλολογικῆ σημείωσις, ἥτις ὅμως, ἔνεκεν πληθώρας ὕλης, δὲν κατορθώθη δυστυχῶς νὰ καταχωρηθῇ ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ.

ΣΕΙΡΑ ΜΙΚΡΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ ΕΚ ΜΟΣΧΑΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΤΡΩΦ

Διὰ τὴν δημοφιλῆ «Σάλπιγγα».

I

ΤΟ ΨΑΡΩΝΙ

Γέρων κυνηγὸς εἶχεν ἓνα ψαρωὶν τόσο γυμνασμένον, ὥστε ἤξευρε νὰ ὀμιλῇ. Τὸν γέροντα συχνάκις ἐπισκέπτετο ὁ μικρὸς υἱὸς τοῦ γείτονος διὰ νὰ ἀκούῃ πῶς ὀμιλεῖ τὸ θαυμάσιον πτηνόν· πρὸ πάντων δὲ τῷ ἤρσεκε, ὅταν ὁ γέρων ἠρώτα: Ποῦ εἶται ψαρωνάκι μου; καὶ ἐκεῖνο ἀπεκρίνετο — «ἔδῶ νά!»

Μίαν ἡμέραν ἔρχεται ὁ μικρὸς κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἀλλ' ὁ κυνηγὸς ἔλειπεν ἀπὸ τὴν καλύβην του. Τότε ἐμνηχανεῦθη ὁ μικρὸς κατεργάρας νὰ κλέψῃ τὸ σπάνιον πουλί· τὸ ἤρπασε καὶ ἐν στιγμή μὴ τὸ ἔθεσεν εἰς τὸν κόλπον του. Δυστυχῶς ὅμως ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπιστρέφει ὁ γέρων εἰς τὴν καλύβην καὶ χαϊδευτικῶς χαιρετᾷ τὸν μικρὸν ἐπισκέπτην του. Διὰ νὰ διασκεδάσῃ δὲ αὐτὸν, — ψαρωνάκι, ποῦ εἶται; — ἔδῶ νά! ἀκούεται πεπνιγμένη φωνὴ ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ μικροῦ κλέπτου. Ἐπῆλθε στιγμὴ ἀπροσδοκῆτων ἀποκαλύψεων καὶ . . . ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὁ μικρὸς γείτων δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ ἐπισκέπτηται τὸν κυνηγόν.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΛΑΡΕΤΗ

Ο ΑΚΡΟΒΑΤΗΣ

(Συνέχεια).

ZI.

Εὐθύς ἐγὼ ἐνόησα, ὅτι ἡ ἐπιστολή, ἥτις τόσον συνεκίνησε τὴν Μαρίαν, προήρχετο ἐκ τοῦ Γεωργίου Βολιθιέ. Ἄλλ' ὅμως, τί νὰ περιεῖχεν ἡ ἐπιστολή ἐκείνη, ἥτις τόσον συνεκίνησε τὸ πτωχὸν παιδίον; Δὲν ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ, ἐνῶ ἡ περιέργειά μου ἐπὶ μάλλον ἐξήπτετο. Συνήγαγον λοιπὸν καὶ μετὰ προσοχῆς συνήρμωσα τὰ ἐσχισμένα τῆς ἐπιστολῆς τεμάχια, ὥστε κατάρθωσα ἐπὶ τέλος νὰ ἐννοήσω τὸ περιεχόμενον αὐτῆς.

Καὶ . . . γνωρίζετε τί ἐτόλμησεν ὁ ἀθλιὸς νὰ τῆς γράψῃ; τί τῆς ἔλεγεν; Ἐρυθρῶ ἀκόμη ἐκ τῆς ἀγανακτήσεως καὶ τῆς ὀργῆς. Εἶνε ἀπίστευτον, εἶνε ἀπεχθές. Καὶ ὅμως ὁ γράφων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἦτο εὐγενὴς νέος, μόλις 20ετής, ἐπιμεμηλημένης τυχῶν ἀνατροφῆς. Ἄ! κύριε, πρέπει τις νὰ περιφρονῇ καὶ ν' ἀποκόπητῃ τοῦ δένδρου τοὺς σαπρὸς κλώνους, τοὺς μέχρι χθὲς πλήρεις ὑγιῶς χυμοῦ, ὡς ἀνωφελεῖς καὶ βλαβεροὺς, νὰ περιποιηθῆ δὲ καὶ νὰ περιθάλη τὸ ἐγ-

καταλειμμένον καὶ καχεκτικὸν δενδρόλλιον. Ἡμεῖς μὲν οἱ ταπεινοὶ ἔχομεν ὄλα, διὰ νὰ στερωμεθα ὄλων, ἐκεῖνοι δὲ οἱ μεγάλοι ἔχουσιν ὄλα, ὅπως ἀπολαμβάνουσιν ὄλων. Οὐδεμίαν φωνὴν ἀκούομεν ἢ τὴν τῆς ἀνάγκης, ἐνῶ ἐκεῖνοι ἔχουσι διαρκῶς τὴν τιμὴν συνδιηλλαγμένην πρὸς αὐτοὺς. Ἡμεῖς παραπαίοντες βαδίζομεν τὴν λοξὴν ὁδὸν συνήθως, ἐκεῖνοι δὲ ἀκολουθοῦν τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς. Ὁ δρόμος των εἶνε ἐπεστρωμένος δι' ἀνθέων, ἐνῶ ἡμεῖς πατοῦμεν ἐπὶ τοῦ βορβόρου. Ἴσως σὰς ἐκπλήττει τούτο: ὅτι εὐρισκόμεθα πάντοτε ἐπὶ τοῦ βορβόρου! Ἄ! δὲν φθονῶ οὔτε τὸν χρυσόν, οὔτε τὰ ἐνδύματα τῶν πλουσίων. Ὁ φθόνος εἶνε ἀδυναμία, ἐγὼ δ' ὡς πρὸς τούτο εἶμαι πολὺ ἰσχυρός. Ἄλλὰ λέγω, ὅτι, ἂν πλούσιός τις καὶ ἐκ γενετῆς εὐτυχῆς κατέρχεται τόσο χαμηλά, ὥστε νὰ κυλιέται εἰς τὸν βορβόρον, αὐτὸς εἶνε μάλλον ἔνοχος καὶ ἀξιοκατάκριτος ἢ ἡμεῖς, οἵτινες γεννώμενοι ταπεινοί, λίαν σπανίως κατορθοῦμεν ν' ἀνυψωθῶμεν.

Ἄλλὰ παραφέρομαι καὶ ἴσως ἀδικῶ. Πλὴν τί νὰ κάμω, ἀφοῦ τὸ αἷμά μου, ἀναπολοῦντος τὰς ἀναμνήσεις ἐκείνας, βράζει, ἀφοῦ ἀνοίγω πάλιν ἐκὼν οὐλοθεῖσαν πληγὴν;

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνῃ, ἦν κατάρθωσα ν' ἀναγνώσω, ὁ Γεώργιος προέτεινε εἰς τὴν Μαρίαν διὰ φράσεων τετριμμένων καὶ συνήθων τοῖς μυθιστοριογράφοις τῆς ἐποχῆς, προέτεινε εἰς τὸ πτωχὸν ἐκεῖνο παιδίον, τὸ ὅποσον ἠγάπα, ὅπως μὴ συλλογισθῆ οὐδὲν κώλυμα, ἂν τυχὴν ὑφίστατο τοιοῦτο, καὶ διαρρήξῃ οὕτω τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἔρωτός των. Ἴσως ὑποθέτετε, ὅτι τῆς ἔδιδε τὸν λόγον του, ὅτι θὰ τὴν συζευχθῆ! Ἄπαγε! Τούτο ἦτο ζήτημα ἐντελῶς ἀθικτὸν!

«Ὁ γάμος, ἔλεγεν, εἶνε καταστροφὴ τοῦ ἔρωτος. Εἶνε ἀρά γε ἀνάγκη νὰ στεφανωθῶμεν; Ἄς ἀγαπώμεθα καὶ ἄνευ τούτου. Τί; δύναται νὰ ὑπάρξῃ ποίησις ἐν τῇ ἐστία συζυγικοῦ βίου μονομεροῦς, τακτικοῦ καὶ ὁμαλοῦ; Τὴν ποίησιν γεννᾷ τὸ ἀπρόοπτον, ὁ περίπατος ἐν τῷ βᾶθει σκιεροῦ ἄλσους, τὰ ἐπὶ τῆς χλόης ἀνταλλάσσόμενα φιλήματα, τὰ τρέλλα τρεχάματα ἀνὰ τὰς πεδιάδας, ὑπὸ τὸν κυανὸν οὐρανόν, ἢ τὴν πρασίνην σκέπην τοῦ δάσους».

Καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα, κύριε, ὀνειρών καὶ τρέλλας, τὰ ὅποια δὲν προήρχοντο μόνον ἐκ τοῦ διακαίοντος πάθους. Τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιστολῆς ἐπεραίνετο διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων, αἵτινες ὡς πληξὶς δευτῆς ἐτάραξε τὴν καρδίαν μου:

«Μαρία, σὲ ἀγαπῶ, καὶ πλὴν σοῦ οὐδὲν ἕτερον θ' ἀγαπήσω ἐν τῷ κόσμῳ. Μάτην θὰ προσπαθῶσον νὰ μᾶς ἀποχωρίσουν. Ὁ ἔρωσ μᾶς ἐνάει καὶ πάλιν. Θὰ ἦμαι ἐραστὴς σου διὰ βίου. Μαρία, γενοῦ ἐρωμένη μου!»

Δὲν ἦτο λοιπὸν ἀθλιός; Ὡ! ναι, βέβαια. Καὶ ὅμως ἂν εἰδείναι τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην εἰς τινα φίλον του, ἐκεῖνος θὰ τῷ ἀπεκρίνετο χωρὶς καθ' ὄλου νὰ ταραχθῆ, μὲ τὴν 20ετῆ ἀφελειάν του:

— Λαμπρὰ τὰ ἔχεις καταφέρει, φίλε μου. . . . Εὐτυχῆς ποῦ εἶσαι, ἀχρεῖ!»

Ἄπαξ μόνον εἶδον ἔκτοτε τὸν Γεώργιον Βολιθιέ. Ἦτο ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ξανθός, μὲ κυανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐν συντόμῳ ὄρατος, ὡς νεανίας. Οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ ὑποθέσω, ὅτι ὑπὸ τὰ ἀστράπτοντα ἐκεῖνα βλέμματα ἐκρύπτετο ψυχὴ τόσο μαύρη καὶ ἀθλία. Καὶ ὅμως ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι καυχώμενοι ὅτι δύναται ἐκ τῆς φυσιογνωμίας νὰ μαντεύσασιν τὴν ψυχὴν. Ἐγὼ οὐδεμίαν πίστιν δίδω εἰς τούτο.

Ὡ! αἱ ἀναμνήσεις αὐταὶ κύριε! βλέπετε πῶς μὲ κατήνησαν. Εἶχον ὀκισθῆ νὰ μὴ τὰς ἀναφέρω εἰς οὐδένα, διότι ὅταν ἀναμνησκόμεαι αὐτῶν ὑποφέρω πολὺ· ἐν τούτοις, ὅταν τὰς ἀναπολώ, αἰσθάνομαι πικρὰν εὐχαρίστησιν διότι βλέπω ὅτι ὑφίστανται ἔτι.

Ἡ ἱστορία ἐν τούτοις ἐγγίζει εἰς τὸ τέλος. Εὐθύς θὰ τελειώσω.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΗΣ «ΣΑΛΠΙΓΓΟΣ»

(Ἰδε πρῶτον ἀριθμὸν).

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου. Μεταξὺ δασκάλου καὶ ἐπιστήμονος. Παραδίδει ὅποτε θέλει, πληρονομένος διὰ τὸ ἰσχύρει. Τὸ ὄνειρον τῶν δυστυχῶν ὑψηλῶν, οἵτινες μόνον ἐργαζόμενοι, δὲν ἀποκομίζουσιν οὐδ' ὀβολόν. Ὁλόκληρον τὴν ἐπιστήμην τὴν διδάσκει εἰς ὀλίγας παραδόσεις, καπηλικῶς μεθερμηνεύων αὐτὴν, φονεὺς οὕτω τῶν πολυτιμωτέρων ὥρων τῶν ἀθῶων θυμάτων του. Ὁ θρασύτερος ἀγύρτης τῶν γραμμάτων καὶ κλέπτης νόμιμος τῶν ξένων ἐπιστημονικῶν συγγραμῶν.

Ξενοδόχος. Χρησιμοποίητης ὄλων τῶν σεσηπῶτων καὶ ὀζόντων κρεάτων τῶν εὐτυχῶν κρεωπωλῶν καὶ τῶν ἀποσυντεθειμένων φυτῶν τῶν λαχανοπωλῶν. Τρομερὸς ἀραιμάκτης τῶν θαλακίων τῶν πτωχῶν περιπεδιῶν, ὑπαχρυσωμένων νὰ πληρώνωσιν ἀκριβὰ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐν τῇ οἰκίᾳ των, οὐδὲ εἰς τοὺς κῦνας θὰ ἐτόλμων νὰ ρίψωσι. Δὲν ἐννοεῖ νὰ πετάξῃ τίποτε ἐκ τῶν πεπαλαιωμένων φαγητῶν, νομίμως δικαιούμενον νὰ πληρωθῆ μὲ τὴν κεκαυνομένην τιμὴν τοῦ καταστατικοῦ τῆς συμμορίας του. Φρικώδης ἀνάμνησις, μορμολυκειακὴ τῶν ἀναχωρούντων ξένων.

Στρατὸς (ἑλληνικός). Καταρύγιον τῶν ἠλιθίων καὶ ὀκνηρῶν, ὅπου δύναται τις νὰ ζῆ ὑπερηφάνως, χρυσοπαρῶφως καὶ ἀξιοματικῶς, μὲ μισθὸν ὑπερβολικόν. Μόνος του προορισμὸς εἶναι νὰ τρίξῃ τὸ ζῆφος του εἰς τοὺς δρόμους, πρὸς ἐκφόβισιν τῶν ἀτυχῶν νηπίων. Οἱ ἀνωτεροὶ του ἀξιοματικοὶ πολλάκις καθίστανται οἱ αἰτίοι τῆς παραδόσεως ὀλοκλήρων σωμάτων ἐκ τῶν καλλίστων ἀνδρῶν ἀπαρτιζομένων. Οἱ αὐτοί, ἐπιθεωρηταὶ σταύλων, ἔχοντες τὸ μονοπώλιον τῆς ἱππασίας. Εἶναι ἐπιτετραμμένοι τὴν τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ πρῶτοι παραβιάζουσιν αὐτὴν, προκατελιγμένοι ὑπὲρ τῆς ἀτιμωρησίας των.

Υπερέτρια. Ἀπόσπασμα κοινῶν οἰκῶν, πληρονομένη ὑπὸ τῶν κυρίων τῆς, ἀντὶ τῶν ἐραστῶν τῆς.

Ἀγλαΐα Δ. Σ., Μ. Ι. Μ. (Ἀθηνῶν). Σπ. Τσάντης (Ἡ-
πείρου) καὶ Χρ. Πετρακίδης (Ρεθύμνου).

Φοιτητῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ροπαλοφό-
ρος νεανίας, προσερχόμενος εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς σχολῆς
του, ὡς εἰς τὸ τυγὸν καφενεῖον. Προσδιορίζει τὴν ὥραν τῆς
ἐνάρξεως καὶ τοῦ τέλους τῆς παραδόσεως τῶν διαφόρων
καθηγητῶν του, συνθηματικῶς, διὰ τῆς ράβδου του. Δημο-
σιογράφος, ἀναγινώσκων ἐν τῇ αἴθουσῃ ὅλας τὰς ἐφημε-
ρίδας καὶ κατ' αὐτὴν τὴν παράδοσιν. Ὀμηρικὸς ἥρωας,
ἐπιδεικνύων τὴν δύναμίν του διὰ τοῦ ροπαλίου του, καὶ
ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Πανεπιστημίου, χρησιμοποιῶν καὶ
τὰς νεωτέρως ἐφευρέσεις τῆς πολεμικῆς τέχνης τοῦ αἰῶ-
νός μας. Φυτὸν μεταρτυθεὲν ἐκ τῆς ἐσπερίας καὶ παρα-
μορφωθεὲν καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὸ ἰδικόν μας κλίμα.

Πολικὸς Ἀσπὴρ
ἐκδότης

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ

36 Ἀίνιγμα.

Εἰς τὰ νῶτα τῆς θαλάσσης ἰσταμένη δὲν σαλεύω
πλὴν μετὰ τῶν ὀπλοφόρων περιτρέχω τὰ βουνά·
καὶ ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς, εἰς τὸν Ὀλυμπον ἰπέυω,
ὅπου νέος οἰνοχόος, θεῖον νέκταρ μὲ κερνῶ.

37 Ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικά γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτε-
λοῦσι τὸ ὄνομα βασιλέως τῶν Ἀράβων.

1) Πόλις Αὐστραλίας. 2) Ἄνθος. 3) Ἑρπετόν. 4) Ἀρ-
χαῖος ρήτωρ. 5) Ρωμαῖος στρατηγός. 6) Βασιλεὺς τῶν Αἰ-
γυπτίων. 7) Φυτὸν. 8) Πόλις ἐλληνική. 9) Ἱερὸς ποτα-
μός. 10) Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. 11) Λίμνη ἐν Εὐ-
ρώπῃ. 12) Ἀρχαῖος γλύπτης.

Ἄγγελος Ἰατροίδης

38. Γρίφος.

000
Ἦ 000 Μ λούνη Ἐς ἦ + αἶ!! αἶ!
000

Κολοσσὸς τῆς Ρόδου.

39. Γνωμικόν.

Ν' ἀποκατασταθῶσι τὰ φύρδην μύγδην γράμματα ἐν
ἐκάστῃ λέξει οὕτως, ὥστε ν' ἀποτελεσθῇ γνωμικόν τι.
Ἦ λεπίς νέει θετῆς δαῖστικό αἰκ φατοῦ.

Ἄραβ. ἵππος.

ΛΥΣΕΙΣ

Τῶν ἐν τῷ προηγούμενῳ φύλλῳ αἰνιγμάτων.
31. Σύ-μη.—32. Ἡ εὐγνωμοσύνη.—33. Δύο· ὁ Καπλά-
νης καὶ ὁ Σεφέρης.—34. Ἡ καλλιπέεια εἶναι ὁ σάπελος
τῆς κυριολεξίας.—35. Ἴππος

ποῦς
πῦρ
ὄς
ς.

Λύται. Κ. Βλάχος, Εὐπολις, Π. Χατζάκος, Ἄντ.
Σοφριανός, Δ. Φ. Βολωνίης, Ναυβάτης, Γ. Νικολαΐδης,

ΕΚ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΥ

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Μετὰ τὰς καλλίστας διατριβάς τὰς ἐν τῇ φίλῃ «Σάλ-
πιγγι» καταχωρηθείσας ὑπ' ἀνδρῶν ἐντριβῶν τῆς τέχνης
τῆς ἐκκλ. μουσικῆς, κρίνω καλὸν νὰ σῆς ἀνακοινώσω ὅτι
ὁ ἐν Πύργῳ ἐπὶ πολλὰ ἔτη διαμείνας ἀειμνηστὸς διδάσκα-
λος τῆς ἐκκλ. μουσικῆς Γεώργιος Σκρέκος ἀφῆκε
μετὰ θάνατον πλήρες ἐκκλ. μουσικῆς βιβλίον, ἐν ᾧ εὐρη-
ται ὅλαι σχεδὸν αἱ ψαλμοδίαί, ἅς ὁ ἀειμνηστὸς μετὰ τύσου
πάθους καὶ τέχνης ἐψάλλεν ἐν ἐκκλησίᾳ.

Τὸ βιβλίον τοῦτο κατέχει σήμερον ὁ βουλευτῆς κ. Ι.
Κρεστενίτης, θερμὴν δὲ ἐκφράζομεν εὐχὴν ὅπως ὡς οἷον
τε ταχέως ἴδῃ τοῦτο τὸ φῶς, χορηγούντος φιλοθρήσκου
ὁμογενοῦς τὰ τῆς δαπάνης, ἣν ταιαύτη ἐκτύποισις ἀπαιτεῖ.

Ἦ ἐκ τούτου ὠφέλεια παρὰ τοῖς ἱεροψάλταις ἔσται
πάντοτε μεγάλη.

Εὐελπιστῶν ὅτι θὰ καταχωρήσῃτε τὰ ἀνωτέρω, διατελῶ
π ρ ὀ θ υ μ ο ς
ἌΘ. Π.

Ἐν Πύργῳ

Οἱ καθυστεροῦντες ἐτι τὴν συνδρομὴν των, ἐτησίαν ἢ
ἐξάμηνον, παρακαλοῦνται ὅπως ἀνυπερθέτως ἐντὸς τοῦ
μηνὸς ἀποστείλωσι τέλος ταύτην ταχυδρομικῶς, διότι καὶ
ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου θὰ παύσῃ καὶ τὰ ὄνόματα τῶν
κυρίων αὐτῶν θ' ἀναγραφῶσιν ἐν ἐφημερίδι. Ἐννοοῦσι
καὶ τὸ φύλλον νὰ λαμβάνουν καὶ τὴν συνδρομὴν νὰ μὴ
στέλλουν! Πρὸς δὲ τοὺς νῦν μόλις, μετὰ πύροδον ὀλο-
κλήρου ἐξαμηνίας, ἐπιστρέφοντας τὸ φύλλον— τρεῖς ἢ
τέσσαρας εὐτυχῶς— οὐδὲν λέγομεν. Τοὺς συγχωροῦμεν
ἐπὶ τῇ ἀδιακρίσίᾳ· «οὐ γὰρ οἶδας τί ποιοῦσι!»

Ἐνεκεν ἀπουσίας τῶν ἐκδοτῶν, ὡς καὶ τῶν πλείστων ἐν
Ἀθῆναις συνδρομητῶν, ἐκδίδεται τὸ παρὸν φύλλον καὶ διὰ
τὸν προσεχῆ Ἀύγουστον, τακτοποιουμένης τῆς ἐκδόσεως
ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Σβδρίου.

ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΦΥΛΛΟΥ ἀρχόμεθα δημο-
σιεύοντες ἱστορικὰς διατριβάς εἰδικοῦ συνεργάτου, ἐν τῇ
πρώτῃ τῶν ὑποίων δημοσιευθήσεται ἀνέκδοτον ἔργον
τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου ὡς καὶ ποίημα αὐτοῦ.

Ἦ σπουδαίτης τῶν διατριβῶν τούτων περὶ ἱστορικῶν
συμβολῶν κεχωρημένων ὑπὸ χειρογράφων δημοσιευθη-
σόμενων ἐν αὐταῖς, πεπεισμεθα ὅτι θὰ ἐγείρῃ ἱκανὸν ἐν-
διαφέρον, μετὰ μεγάλης δὲ περιεργείας καὶ ἀνυπομονη-
σίας ἢ κοινωνία ἡμῶν θὰ σπεύσῃ ὅπως ἐπωφεληθῇ ταιού-
των δημοσιευμάτων τὰ μᾶλα περισπουδάστων, ἅτε ἀπο-
βλεπόντων αὐτὴν ταύτην τὴν ἐθνικὴν ἱστορίαν.

Ἐπίσης προσεχῶς ἀρξεται ἡ δημοσίευσίς ἐν τῇ «Σάλ-
πιγγι» συγχρόνου διηγήματος τιτλοφορουμένου «**Μετὰ τὸν
πλοῦν**» ὑπὸ Δ. Ι. Κ.

Ὁ κάλλιστος φίλος κ. Τιμ. Μωραϊτίνης, οὐ τις ὡ-
ραῖον διήγημα ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ματθίλδη**» δημοσιεύομεν
ἐν τῷ προσεχῆ φύλλῳ, ἀγγέλλει τὴν προσεχῆ ἐκδοσιν
νεωτέρων ποιημάτων του καὶ δραματικῶν δοκιμῶν ἐν ἐνὶ
τόμῳ. Περὶ τοῦ ἀγγελλομένου βιβλίου περιττὸν νὰ προσθέ-
τωμέν τι, καθόσον ὁ ποιητῆς εἶνε ἤδη ἀρκετὰ γνωστὸς καὶ
ἐξ ἑτέρας συλλογῆς, εὐνοϊκώτατα ὑπὸ τῶν εἰδῶτων κρι-
τίσεων. Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται καὶ παρ' ἡμῖν.